

Jaarverslag 2017

Scholenoverzicht

		
OBS De Boarne Aldeboarn	OBS Route 0513 Heerenveen	OBS Akkrum Akkrum
		
OBS Albertine Agnesschool Oranjewoud	OBS De Compagnonsschool De Knipe	OBS De Feart Jubbega
		
OBS Het Vogelnest Heerenveen	OBS Ekke de Haan Heerenveen	OBS Het Slingertouw Heerenveen
		
OBS Op 'e Grins Hoornsterzwaag	OBS Sevenaerschool Nieuwehorne	OBS Skoatterwiis Oudeschoot
		
OBS Tjongerschool Mildam	OBS De Optimist Heerenveen	OBS Van Maasdijschool Heerenveen
		
OBS J.B. Kansschool Jubbega	SBO It Oerset Heerenveen	

 OBS Westermarskoalle Joure	 OBS It Swannestee Langweer	 OBS It Haskerplak Oudehaske
 OBS De Schakel Rotsterhaule	 OBS De Ynset Rottum	 OBS Trijegeaster Honk Ouwsterhaule
 Obs Twa Fjilden Joure	 OBS De Brêge Scharsterbrug	 OBS De Beuk Sint Nicolaasga
 OBS Lytse Mienskip Haskerhorne		

Steeds meer samen, steeds meer één

Voor u ligt het geconsolideerde jaarverslag 2017 van Ambion Holding. De twee dochterorganisaties van Ambion, Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus, hebben de samenwerking ook in dit verslagjaar verder verkend, versterkt en uitgebreid. Vanuit deze samenwerking zoeken we naar harmonisatie, verbinding en op veel vlakken naar één koers. Ik ben er van overtuigd dat deze samenwerking ons sterker maakt op ieder vlak en zorgt voor een toekomstbestendige onderwijsorganisatie.

Door het enthousiasme en commitment binnen beide organisaties, ben ik er van overtuigd dat we de toekomst met veel vertrouwen tegemoet kunnen zien.

Wim-Jan Renkema
Voorzitter College van Bestuur

WAT U IN ONS JAARVERSLAG KUNT VINDEN

A	Bestuursverslag	
	1. Ambion	8
	1.1 Governance en verantwoording	8
	1.2 Raad van Toezicht	9
	1.3 Ambion Holding	9
	2. Ontwikkeling strategisch koersplan Ambion	12
	3. Het jaar 2017	13
	3.1 Onderwijs	13
	3.1.1 Inspectie	13
	3.1.2 Opbrengsten en resultaten	13
	3.1.3 Advies naar het voortgezet onderwijs	14
	3.1.4 Toelatingsbeleid	14
	3.1.5 Ontwikkeling leerlingenaantallen	15
	3.1.6 Passend onderwijs	15
	3.1.7 Veiligheid	17
	3.1.8 Tussenschoolse en buitenschoolse opvang, IKC-vorming	17
	3.1.9 ICT	17
	3.2 Kwaliteitszorg	19
	3.2.1 Leerlingvolgsysteem	20
	3.2.2 Interne audits	20
	3.2.3 Directiegesprekken	20
	3.2.4 Schoolplannen	20
	3.2.5 Klachten en misstanden	21
	3.3 Personeel	21
	3.3.1 Beleid 2017	22
	3.3.2 Verzuim	22
	3.3.3 Professionalisering	25
	3.3.4 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	25
	3.4 Huisvesting	25
	3.4.1 Ruimtebehoefte en capaciteit	26
	3.4.2 Onderhoud	26
	3.4.3 Belangrijke ontwikkelingen	27
	3.5 Financiën	29
	3.5.1 Bedrijfsvoering	29
	3.5.2 Doelstellingen 2017	30
	3.5.3 Resultaat van Ambion over 2017	31
	3.5.4 Verantwoording Prestatiebox middelen	34
	3.5.5 Financiële positie	34
	3.5.6 Risicomanagement	36
	3.5.7 Treasury-verslag	37
	3.5.8 Ontwikkeling van de balanspositie	38
	3.5.9 Kasstroomoverzicht 2017-2021	41
	3.5.10 Ontwikkeling van de meerjarenbegroting	42
	3.5.11 Ontwikkeling leerlingenaantallen	43
B	Verslag Raad van Toezicht	44
	4.1 Samenstelling	45
	4.2 Taakverdeling	45
	4.3 Werkwijze	45
	4.4 Vergoedingsregeling RvT	46

C	Jaarrekening 2017	47
	5.1 Grondslagen	48
	5.1.1 Materiële vaste activa	48
	5.1.2 Financiële vaste activa	49
	5.1.3 Financiële baten en lasten	52
	5.2 Balans	53
	5.3 Staat van baten en lasten	54
	5.4 Kasstroomoverzicht	55
	5.5 Materiële vaste activa	56
	5.6 Financiële vaste activa	57
	5.7 Vorderingen en liquide middelen	57
	5.8 Eigen vermogen	58
	5.9 Voorzieningen	58
	5.10 Kortlopende schulden	59
	5.11 Niet uit balans blijvende verplichtingen	59
	5.12 Verantwoording doelsubsidies	60
	5.13 Baten en lasten	61
	5.14 Verbonden partijen en bezoldiging bestuurders en toezichthouders	62
	5.15 WNT-verantwoording 2017: Toezichthoudende topfunctionarissen	63

A

BESTUURSVERSLAG

1. Ambion Holding

Ambion Holding is een samenwerkingsverband tussen Stichting Onderwijsgroep Primus (Joure) en Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis (Heerenveen). Door de krachten te bundelen is een professionele onderwijsorganisatie ontstaan waar vertrouwen, verbinding en ontwikkeling centraal staan. Op het gebied van onderwijs en werkgeverschap zijn er duidelijke ambities. De organisatie kan hierbij een beroep doen op enthousiaste, betrokken medewerkers (circa 375) die dagelijks bijdragen aan de toekomst van de leerlingen (circa 3400). De 27 scholen van Ambion vormen een eigentijdse, uitdagende werk- en leeromgeving waarin talenten worden ontdekt en ontwikkeld. Samenwerking en vertrouwen zijn voor binnen onze organisatie vanzelfsprekend om de ambities te verwezenlijken richting een toekomstbestendige organisatie.

Deze ambities zijn vastgelegd in het nieuwe identiteitsbewijs en koers. Er wordt gewerkt aan het nieuwe koersdocument dat de basis vormt voor strategische en beleidsmatige keuzes op holding- en schoolniveau. Binnen de holdingstructuur is de afgelopen jaren succesvol samengewerkt tussen de dochters en het servicebureau. Een formule die voortgezet en daar waar mogelijk uitgebreid kan worden.

1.1 Governance en verantwoording

Ambion wordt geleid door een eenhoofdig College van Bestuur, dhr. W.J.T. Renkema, die zijn taken uitvoert onder toezicht van een Raad van Toezicht (RvT). Het toezichtkader is door de RvT gezamenlijk met de bestuurder opgesteld. De RvT evalueert jaarlijks haar eigen functioneren. De stichting hanteert, zonder afwijkingen, de code goed bestuur van de PO-raad. De Algemene Ledenvergadering (ALV) van de PO-Raad stemde in juni 2017 in met enkele aanscherpingen van de 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs'. De meeste aanpassingen zijn gericht op het tegengaan van belangenverstrengeling en bevorderen van transparantie. De code goed bestuur is te vinden op www.poraad.nl.

De Basis en Onderwijsgroep Primus leggen verantwoording af aan de rijksoverheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Daarnaast leggen zij ook verantwoording af over het functioneren van de scholen aan ouders, personeel en de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren via het jaarverslag. Met de gemeenteraden en de Colleges van B&W is regelmatig formeel en informeel contact. Beide dochters hebben een GMR aan wie de bestuurder verantwoording aflegt ten aanzien van de koers en genomen besluiten. Hiervoor heeft hij structureel formeel overleg met de GMR. In het verslagjaar is tevens een begin gemaakt met de invulling van de medezeggenschap op Ambion niveau. De GMR'en van beide dochters zijn in 2017 voor het eerst bijeengekomen in de CGMR. Er is in totaal vijf keer overleg gevoerd, waarbij onder andere is gesproken over notities die voorgelegd zijn aan de GMR'en, Ambion brede ontwikkelingen zoals taakverdeling servicebureau/scholen, personeelsbeleid, stakingen, etc. en de nieuwe privacywetgeving.

1.2 Raad van Toezicht

Het College van Bestuur voert de bestuurlijke taken uit onder toezicht van een Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht kende in 2017 zes leden:

Lid	Functie
De heer L. Greven	Voorzitter
De heer A. Zandstra	Vice-voorzitter
Mevrouw M. Huisman-Verkest	Lid
Mevrouw G. Majoor-Boot	Lid (vervroegd afgetreden op 1 maart 2017)
De heer H. Spanjer	Lid
Mevrouw M. Jansen	Lid

De zittingsduur is 4 jaar met de mogelijkheid om één termijn te verlengen. Om te voorkomen dat vanwege de gelijktijdige start bij de oprichting medio 2020 de continuïteit van het intern toezicht in het geding zou komen, is een rooster van aftreden opgesteld. Het jaarverslag van de Raad van Toezicht is onder B opgenomen in dit jaarverslag.

1.3 Ambion Holding

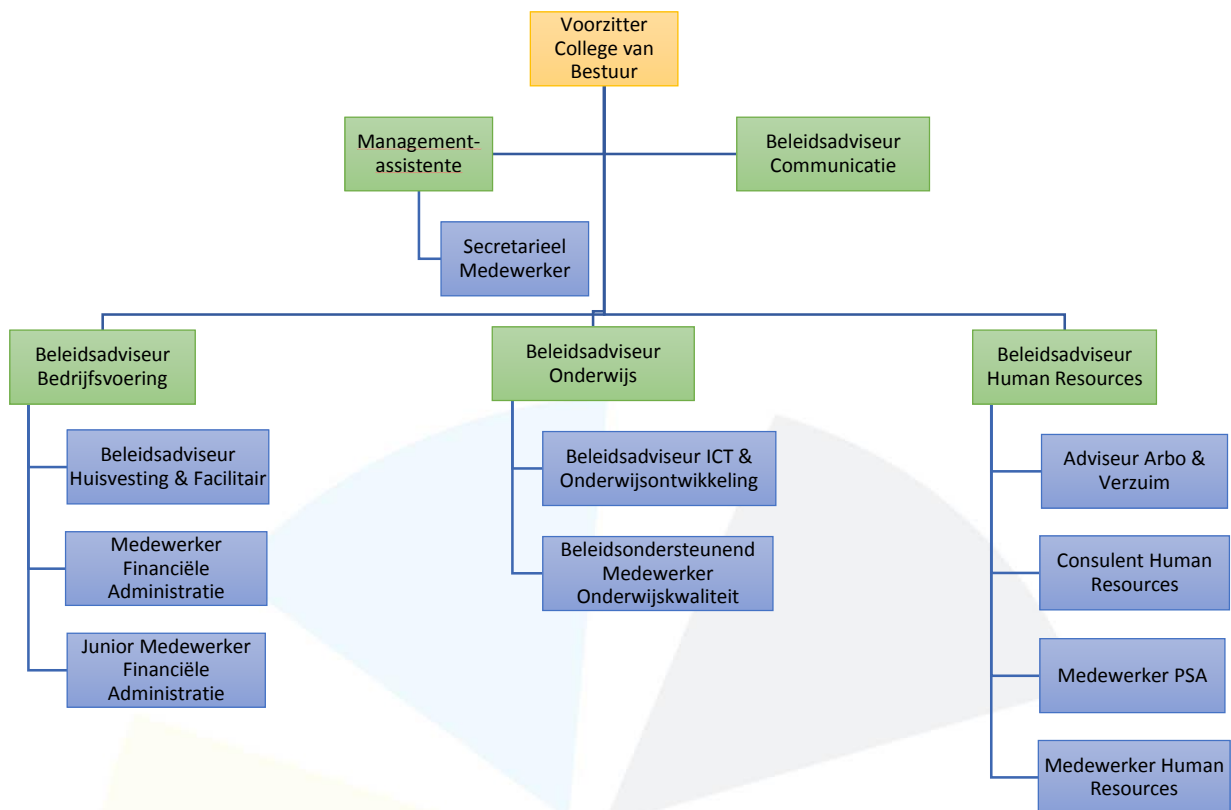
De Basis en Primus maken deel uit van Ambion Holding. Binnen Ambion zijn de scholen georganiseerd in clusters en de scholen worden ondersteund door een servicebureau.

1.3.1 Servicebureau Ambion

Het servicebureau ondersteunt het College van Bestuur, de Raad van Toezicht, de schoolleiders en de scholen. Binnen dit bureau werken medewerkers op het gebied van financiën, HRM, huisvesting, ICT, onderwijs en communicatie. Het servicebureau heeft een eigen secretariaat en voert verschillende ondersteunende werkzaamheden uit. Daar waar noodzakelijk of gewenst schakelt zij externe expertise in, bijvoorbeeld op het vlak van ARBO, inkoop of juridische ondersteuning.

Ieder domein heeft een beleidsadviseur als 'trekker'. Het secretariaat en de beleidsadviseur Communicatie vormen een informeel domein.

Samenstelling servicebureau Ambion		
Domein	Expertise	Fte
Bedrijfsvoering	Finance & control, Huisvesting & facilitair	2,1
Onderwijs	Onderwijskwaliteit, ICT & Onderwijsontwikkeling	2,3
HRM	HR-advies, personeels- en salarisadministratie	5,9
Communicatie & officemanagement	Communicatie & PR, Officemanagement	1,8
Totaal		12,1

1.3.2 Clusters

Onder de koepel Ambion, vormen de zevenentwintig scholen vijf clusters. Elk cluster overlegt één keer per maand over de reguliere lopende zaken in de onderwijsorganisatie aan de hand van een agenda die voor een deel wordt bepaald door de jaarkalender. De bestuurder neemt deel aan deze clusteroverleggen en medewerkers van het servicebureau kunnen onderwerpen inbrengen of door het cluster gevraagd worden aan te schuiven. Aansluitend aan dit maandelijks overleg vindt intervisie plaats door de clusterdirecteuren.

1.3.3 Ambion overleg

De directeuren van zowel De Basis als Primus komen één keer per maand bijeen voor het gezamenlijke Ambion overleg. Dit overleg heeft als doel om onderwijsinhoudelijk en organisatorisch af te stemmen, expertise te delen en vanuit het collectief vooruitgang te bewerkstelligen. De bestuurder is voorzitter van het Ambion overleg en bereidt de agenda voor met de beleidsadviseurs van het servicebureau.

De stand van zaken rondom de scrumprojecten is een terugkerend onderdeel in het overleg. Daarnaast zijn in 2017 o.a. de volgende onderwerpen besproken: formatie, profilering, kwaliteit, invulling passend onderwijs, meerjaren onderhoudsplan, gesprekkencyclus, professionalisering leerkrachten en digitale communicatie.

1.3.4 Scrumgroepen

De ervaringen in het schooljaar 2016-2017 met een zestal zogenaamde scrumprojecten waren positief. Daarom is dit initiatief in de tweede helft van 2017 voortgezet. De scrumprojecten hebben als doel om een actueel thema gedurende het schooljaar op Ambion niveau “beet” te pakken en concreet uit te werken. Directeuren, leerkrachten en medewerkers van het servicebureau komen nader tot elkaar en verzamelen en delen kennis.

Tijdens het Ambion overleg aan het einde van het schooljaar 2016-2017 zijn de uitkomsten van de projecten gepresenteerd en daarmee zijn de projecten afgerond. Tevens zijn de

nieuwe onderwerpen vastgesteld. De scrumgroepen van het schooljaar 2016-2017 hadden het volgende resultaat:

Scrumgroep 2016-2017	Resultaat
Centrale inkoop	Inkoophandboek incl. werkwijzen, aanbestedingsprocedure en inkoopformulieren
Systematische kwaliteitszorg	Kwaliteitshandboek
Elektronische leeromgeving	Pilot schooljaar 2017-2018 met drie ELO's, inzicht in wensen/eisen/mogelijkheden
Ouderportaal	Gezamenlijke keuze voor ouderportaal MijnSchool, invoering 2018
Ambion Academie	Inventarisatie bestaande activiteiten, wensen en ambities. Vervolg in schooljaar 2017-2018
Gesprekkencyclus	Nieuwe, gezamenlijke Ambion gesprekkencyclus met ingang van schooljaar 2017-2018

Aan het begin van het schooljaar 2017-2018 zijn de volgende scrumgroepen van start gegaan:

- Ambion Academie (doorstart 2016)
- Beleidsrijk begroten
- Handelingsgericht werken
- Apple leeromgeving

1.3.5 Samenwerking

Ambion en de dochters staan open voor andere onderwijsorganisaties en besturen om zich aan te sluiten bij de holding of op een andere wijze samen te werken. Er zijn samenwerkingsverbanden met schoolbesturen in Friesland, de gemeente en zorg- en welzijnsorganisaties. Ambion participeert onder andere in:

- E-lab: een samenwerkingsverband tussen Ambion, CBO Tjongerwerven en CBO Meilân om de ICT innovatie en scholing binnen het basisonderwijs te stimuleren. In 2017 liep het bestaande samenwerkingscontract af en is het initiatief geëvalueerd. De verschillende partners vonden het een zeer waardevol project, maar hebben besloten om het E-lab in de bestaande vorm en samenwerking niet voort te zetten.
- BDOF: Bovenschools Directie Overleg Friesland. Samenwerkingsverband van openbaar onderwijs in de provincie Friesland
- NHL: samenwerking voor Opleiden in de School
- PO-raad
- Bètapunt Noord: Ambion is sinds eind 2017 penvoerder voor Bètapunt Noord. Bètapunt Noord ondersteunt schoolbesturen, schooldirecteuren, W&T-coördinatoren en leerkrachten in Groningen, Friesland en Drenthe met informatie, advies en begeleiding bij de invoering van wetenschap en technologie in de klas.

2. Ontwikkeling strategisch koersplan Ambion

De directeuren van De Basis en Primus zijn samen met de beleidsadviseurs intensief bezig geweest met het ontwikkelen van een koersplan voor Ambion. Hiervoor zijn diverse studiedagen en bijeenkomsten georganiseerd. In het verslagjaar zijn de volgende onderdelen opgeleverd:

- Identiteitsbewijs Ambion
- Koersuitspraken
- Leef- en streefregels

Het identiteitsbewijs is in 2017 aan alle medewerkers op de scholen voorgelegd tijdens clusterbijeenkomsten. In deze clusterbijeenkomsten kon feedback en input gegeven worden, zodat het identiteitsbewijs verder aangescherpt kan worden. Uiteindelijk worden de drie onderdelen samengesmolten tot een koersplan. Dit plan is het kader voor de schoolplanontwikkeling (2019-2022).

3. Het jaar 2017

3.1 Onderwijs

3.1.1 Inspectie

De inspectiebezoeken worden door de directeur samen met de beleidsadviseur onderwijs en het team voorbereid. In 2017 zijn de volgende scholen door de onderwijsinspectie bezocht:

OBS Het Vogelnest
OBS De Tjongerschool
OBS De Westermarskoalle
OBS De Brêge

Alle scholen hebben een basisarrangement gekregen. De Tjongerschool en de Westermarskoalle scoorden op alle acht standaarden een voldoende. Bij OBS Het Vogelnest zijn zes standaarden beoordeeld waarvan vijf met een voldoende en één met een onvoldoende. De Brêge had zeven keer een voldoende en één keer de “goed” beoordeling.

3.1.2 Opbrengsten en resultaten

Alle scholen van De Basis maken gebruik van het leerlingvolgsysteem van ParnasSys voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen van de leerlingen. Daarnaast worden de methodegebonden en CITO toetsen afgenomen. De CITO toets wordt ook als eindtoets bij de scholen gebruikt. Een aantal scholen hanteert de IEP-toets.

School	2014/2015	2015/2016	2016/2017
De Optimist	535,4	526,2	536,4
Van Maasdijschool	536,2	533,6	536,6
Ekke de Haanschool	535,3	533,1	539,8
Obs Het Vogelnest	533,5	535,2	538,2
Route 0513	537,7	532,8	535,7
Skoatterwiis	534,5	523	534,8
De Boarne	536,8	529,8	539,2
Op é Grins	529,7	540,3	83,6
De Feart	531,4	531,5	538,1
Mr. J.B. Kanschool	541,5	538,4	81,4
Obs Akkrum	*	532,1	535,4
Compagnonsschool	536,8	536,4	537,8
Tjongerschool	542,3	535,5	536,8
Sevenaerschool	537,0	526,6	539,5
Albertine Agnesschool	538,7	536,7	538,6
Het Slingertouw	*	537,2	538,3

Westermarskoalle	529,2	537,2	80,3
De Lytse Mienskip	535,4	526,5	69,4
Twa Fjilden	527,5	526,5	535,8
It Trijegeaster Honk	534,7	534,1	536,4
It Haskerplak	528,5	536,9	531,8

De Ynset	534,6	533	Geen groep 8
De Schakel		531	539,7
De Brêge	533,7	546,9	530,5
De Beuk	534,2	533	540
It Swannestee	534,5	529,6	538

boven de bovengrens inspectie (goed)	
boven het landelijk gemiddelde	
boven de inspectiegrens (voldoende)	
onder de inspectiegrens (onvoldoende)	

3.1.3 Advies voorgezet onderwijs

Leerlingen van de scholen van Ambion hebben in 2017 het volgende schooladvies gekregen voor het voortgezet onderwijs.

Type VO	Scholen De Basis
vwo	110
havo/vwo	14
havo	103
vmbo tl/havo	15
vmbo tl	88
vmbo gl	8
vmbo kl	52
vmbo bl/kl	5
vmbo bl	39
pro	1
vso	2
Geen specifiek advies	1

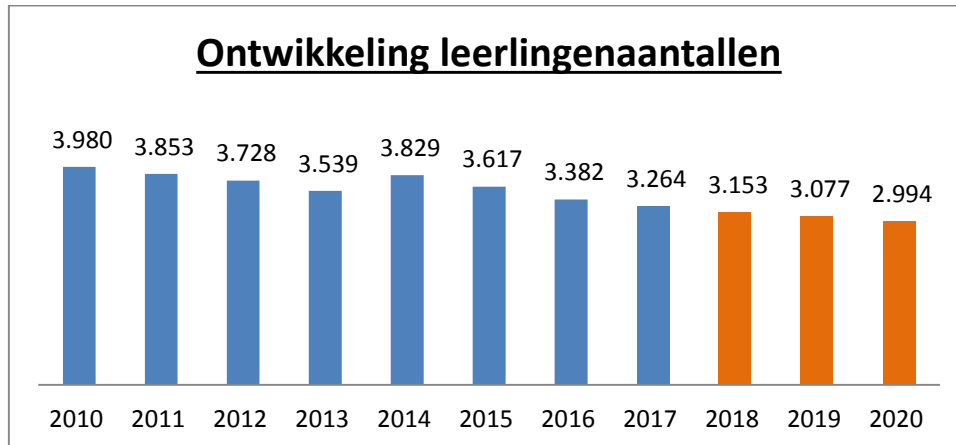
3.1.4 Toelatingsbeleid

Kinderen kunnen vanaf vier jaar naar school. Vanaf hun vijfde jaar volgen ze verplicht onderwijs. De schooldirecteur bepaalt namens het bestuur of leerlingen worden toegelaten of verwijderd. Kinderen vanaf drieënhalf jaar kunnen worden ingeschreven. Op het speciaal basisonderwijs worden alleen kinderen toegelaten met een beschikking van de Commissie van Toelating (CvT). Als de school in redelijkheid en billijkheid niet het onderwijsarrangement kan bieden waar de leerling behoefte aan heeft, dan zorgt de school samen met de ouders voor een herplaatsing van een andere school van Ambion of bij een school van een ander bestuur. Leerlingen die verhuizen worden pas ingeschreven als het uitschrijfbewijs van de vorige school is ontvangen. Inschrijven en uitschrijven kan alleen met toestemming van de ouders.

Alle leerlingen zijn welkom in het openbaar onderwijs, zo ook bij de scholen van Ambion. De vrije schoolkeuze voor ouders staat daarbij voorop. Respect voor deze vrije schoolkeuze vinden wij een belangrijk uitgangspunt. Dochter Primus heeft in 2017 de keuze moeten maken om één van haar kleine dorpsscholen in 2018 te sluiten. Met het verdwijnen van de openbare en enige school in het dorp heeft een deel van de ouders gekozen voor het bijzonder onderwijs in één van de naastgelegen dorpen.

3.1.5 Ontwikkeling leerlingenaantallen

Op de teldatum 1 oktober 2017 had Ambion 3.264 leerlingen. Ten opzichte van 2016 (3.382 leerlingen) is dit een daling van 3,5%. De verwachting is dat deze leerlingendaling zich de komende jaren voortzet. De belangrijkste oorzaak is de demografische krimp en vergrijzing in de regio en met name in de kleinere dorpen.

3.1.6 Passend onderwijs

Het passend onderwijs krijgt op Ambion niveau beleidsmatig invulling. Uitgangspunt is dat de focus moet liggen op een passende plaats in het reguliere onderwijs, thuis nabij. Het doorverwijzingspercentage van De Basis is daardoor al jaren zeer laag, in 2017 was dit 0,3%. Voor Primus was het doorverwijzingspercentage in 2017 0,7%. Het vergt echter wel het nodige van de ondersteuning op de scholen en de vaardigheden van leerkrachten en intern begeleiders.

BOU

De orthopedagogische expertise is ondergebracht in de BOU (Bovenschoolse Ondersteuningsunit). In 2017 heeft de BOU samen met de beleidsadviseur onderwijs van Ambion een beleidsdocument opgesteld, genaamd "Domein onderwijs – Naar passende onderwijsondersteuning". Hierin staat omschreven hoe de organisatie en inrichting van passend onderwijs binnen Ambion moet plaatsvinden. Hierin wordt het versterken van de verbinding tussen passend onderwijs en onderwijsontwikkeling centraal gesteld. Een belangrijk onderdeel hierin is de plaats van de BOU binnen de organisatie en op welke manier zij worden aangestuurd. Het beleidsdocument is ter goedkeuring voorgelegd aan de GMR.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Op provinciaal niveau wordt samengewerkt met andere schoolbesturen in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland. In 2017 is een nieuw ondersteuningsplan opgesteld voor 2018-2022. Dit ondersteuningsplan is besproken met directeurs en intern begeleiders. Meer informatie: www.passendonderwijsinfriesland.nl.

Thuiszitters

Ambion hanteert een strak beleid ten aanzien van uitval buiten ziekte en heeft goede begeleiding van leerlingen. Ambion had in 2017 één langdurige thuiszitter.

Financiën

In het schooljaar 2017-2018 zijn de schoolarrangementen ingevoerd. Scholen konden via een dergelijk arrangement ondersteuning aanvragen voor een schoolbrede impuls van de

ontwikkeling van het passend onderwijs. In 2017 zijn zeven aanvragen voor een schoolarrangement gedaan. Daarnaast konden extra ondersteuningsaanvragen worden ingediend voor specifieke groepen of individuele leerlingen. De scholen van Ambion hebben hier in 2017 veertien keer gebruik van gemaakt.

EXPLOITATIE PASSEND ONDERWIJS 2017							
Baten							
Swv Passend Onderwijs Friesland						1.218.993	
Overige baten						5.904	
						Totaal	1.224.897
Lasten							
Personele lasten							
Loonkosten bovenschools ondersteuningsunit (BOU)						292.477	
Loonkosten secretariaat						9.001	
Overdracht ondersteuningsbudget aan It Oerset (SBAO)						135.013	
Formatie scholen (lichte en zware ondersteuning)						540.307	
Toegekende schoolarrangementen / extra ondersteuning						30.775	
Consulenten steunpunt SO-Fryslân						9.975	
Vervangingskosten ivm ziekte psycholoog						9.534	
Commissie van Toelating						11.627	
Beleidsgroep						7.120	
						Subtotaal	1.045.829
Materiële lasten							
Scholing						13.746	
Afschrijvingen						507	
Telefoonkosten						4.112	
Inhuur psychologische onderzoeken						4.900	
Inhuur logopedie						1.980	
Aanschaf materialen						1.974	
ICT kosten						706	
Contributies / Abonnementen						1.303	
Representatiekosten						246	
Portikosten						156	
Vergaderkosten						140	
						Subtotaal	29.770
						Resultaat	149.298

Nieuwkomers

De scholen van Ambion hebben in het verslagjaar, maar ook in de jaren daarvoor, statushouders ingeschreven. De kinderen beheersen de Nederlandse taal niet of nauwelijks, waardoor het onderwijs en de integratie bemoeilijkt wordt. Op initiatief van Ambion is daarom in 2017 een start gemaakt met de voorbereidingen voor een zogenaamde schakelklas in Heerenveen en een taalklas in Joure. Het doel van deze klassen is om deze kinderen een

goede basis te bieden voor hun verdere schoolloopbaan en leven in Nederland. In samenwerking met de gemeente, CBO Meilân, Kinderwoud, SKIK en Lowan worden deze klassen binnen OBS De Optimist en OBS Twa Fjilden opgericht. De schakelklas/taalklas biedt nieuwkomers intensieve taallessen. Door de samenwerking met kinderopvang-organisaties kunnen kinderen ook op jonge leeftijd al gesignaleerd worden en ingeschreven worden voor de schakelklas/taalklas.

Afstemming PO-VO

In 2017 is de werkgroep PO-VO in het leven geroepen met als doel een betere afstemming tussen PO en VO te realiseren. In de werkgroep zijn alle besturen vanuit het PO en VO vertegenwoordigd. De werkgroep is in 2017 één keer bijeen geweest en krijgt in 2018 een intensiever vervolg.

3.1.7 Veiligheid

Ten aanzien van een veilige, sociale sfeer op de scholen, kiezen scholen zelf voor een methodiek. De methodieken die door de scholen van Ambion worden gehanteerd zijn Rots en Water, Kanjertraining en De Vreedzame School. Voor iedere methodiek geldt dat de scholen dan wel de leerkrachten gecertificeerd zijn. Voor de jaarlijkse monitoring van de sociale veiligheid en welbevinden van de leerlingen gebruiken de scholen de vragenlijsten van ZIEN. Daarnaast kent iedere school een aanspreekpunt voor pestgedrag en een pestprotocol. Dit protocol staat duidelijk in de schoolgids vermeld en is op te vragen bij de directeur. De aanspreekpunten hebben een bijeenkomst bijgewoond waarin de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling centraal stond. Tijdens een studiedag van directeuren en intern begeleiders stond dit onderwerp tevens centraal.

3.1.8 Tussenschoolse en buitenschoolse opvang en IKC vorming

Alle scholen van Ambion hebben een continuïteitsrooster waardoor er geen tussenschoolse opvang is. Wel is er buitenschoolse opvang, die doorgaans binnen of in de directe nabijheid van de scholen georganiseerd wordt. Dit geldt ook voor de peuterspeelzalen. Hiervoor is een goede samenwerking met Kinderwoud (gemeente Heerenveen) en SKIK (gemeente De Fryske Marren).

OBS Skoatterwiis en OBS De Optimist zijn in 2017 samen met Kinderwoud en maatschappelijke partners gestart met een traject tot de vorming van een IKC. Hiervoor is een vooronderzoek uitgevoerd ten aanzien van de haalbaarheid, waarna een externe procesbegeleider is aangesteld om de IKC vorming verder gestalte te geven. Het streven is om dit in 2019 te realiseren.

De Brede School Joure, waar OBS Twa Fjilden deel van uitmaakt, biedt ook volop mogelijkheden voor de vorming van een IKC. Er zijn het afgelopen jaar gesprekken gevoerd met de andere partijen die in de Brede School participeren en er is onderzocht of het haalbaar is om tot een IKC te komen. Deze gesprekken worden volgend jaar voortgezet om te komen tot een verdergaande samenwerking met als uiteindelijk doel de vorming van een IKC.

3.1.9 ICT

ICT is binnen het servicebureau op Ambion niveau voor de scholen belegd. De beleidsadviseur Onderwijsontwikkeling & ICT heeft het strategisch beleid voor ICT in samenspraak met bestuurder en directeuren vastgesteld. In de collectiviteit van Ambion is ook op het vlak van ICT veel synergie te behalen, bijvoorbeeld ten aanzien van inkoop, opleiding en ondersteuning.

Apple leeromgeving

In het verslagjaar is definitief akkoord gegeven voor de implementatie van een digitale leeromgeving. Daarbij is gekozen voor de apparatuur van Apple. Doel is om een ICT infra

omgeving te realiseren die het persoonlijke leren ondersteunt. Op basis van het draagvlak binnen de scholen, de onderwijskundige inzet van de leeromgeving binnen de school en de ICT vaardigheden van het onderwijsteam, is een stapsgewijze invoer in drie fasen opgezet. De implementatie vindt plaats in 2018 en wordt voorbereid door een scrumgroep die in 2017 is gestart.

Studiereis BETT

Ook dit jaar hebben een aantal medewerkers van Ambion de BETT bezocht in Londen. In het programma waren onder andere een bezoek aan een school, een Apple event en een Community Learning Centre opgenomen.

Systeembeheer

Met de overgang naar de Apple leeromgeving is het noodzakelijk om ook het systeembeheer opnieuw onder de loep te nemen. Daarbij is de centrale vraag “Wat is er nodig als wij de overstap hebben gemaakt naar de Apple leeromgeving”. In 2017 is een eerste verkenning opgestart voor systeembeheer 3.0.

Overgang naar O365

In 2016 is gestart met de invoering van O365. De scholen van Ambion zijn in 2017 allemaal overgegaan op O365. Op schoolniveau en schooloverstijgende projecten wordt samengewerkt vanuit een eigen Sharepoint.

ICT infrastructuur

De ICT infrastructuur bestaat uit de volgende onderdelen: hardware, audio visuele middelen, connectiviteit, mobile device management (MDM). In 2017 is op het vlak van infrastructuur het volgende gerealiseerd:

- Aanbesteding voor Apple hardware voor de invoering van de digitale leeromgeving. Deze aanbesteding is op Ambion niveau uitgevoerd met ondersteuning van De Vier Heren. Met de aanbesteding was een bedrag gemoeid van in totaal €2,4 miljoen (komende vier jaar). Deze aanbesteding is in samenwerking met Roobol uitgeschreven.
- Connectiviteit: alle Ambion scholen zijn voorzien van een professioneel draadloos netwerk en goede bekabeling. Dit is een voorwaarde voor het gebruik van de nieuwe Apple leeromgeving.
- Er is een eerste verkenning uitgevoerd voor de aanschaf van een MDM die het beste aansluit bij de Apple leeromgeving.

ELO

De scrumgroep ELO die in 2016 is opgestart heeft een plan van eisen opgeleverd voor een ELO. Met het oog op de invoering van de Apple leeromgeving en de grote diversiteit in ELO's is nog geen keuze gemaakt voor één ELO. Wel worden in het schooljaar 2017-2018 drie ELO's uitgetest op drie verschillende scholen.

Samenwerking

Ambion is een organisatie die nadrukkelijk de samenwerking zoekt met andere besturen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Op het gebied van ICT zijn in het verleden al diverse samenwerkingsverbanden aangegaan die in 2017 zijn voortgezet: SD-Fryslân, Bètapunt Noord, ICT netwerk PO-Raad en de Kennisgroep ICT. Ambion is in 2017 penvoerder geworden voor Bètapunt Noord. Voor de gezamenlijke inkoop en het beheer van ICT is dit jaar een samenwerking opgestart met inkoopcoöperatie Sivon. Het eerste aandachtsgebied is connectiviteit. Ten aanzien van de hardware en het systeembeheer wordt samengewerkt met Roobol.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

De implementatie van de Apple leeromgeving zal de komende twee jaar het nodige van de organisatie vragen. Daarbij is ook nadrukkelijke aandacht voor training van leerkrachten, onderwijskundige invulling op schoolniveau en het beheer. De aanbesteding voor de hardware wordt in 2018 afgerond.

In 2018 wordt de nieuwe Wet op de Privacy van kracht. Ambion heeft de samenwerking gezocht met BRIN (your safety net) om de organisatie “privacy proof” te maken, zowel ten aanzien van de processen als ook bewustwording.

Ambion zet samen met de NHL/Pabo het E-lab in Oudeschoot voort. De huidige samenwerking met de overige deelnemers wordt niet voortgezet. Leerlingen van Ambion kunnen ook in de toekomst het E-lab blijven bezoeken om de nieuwste ICT ontwikkelingen te ontdekken en uit te proberen (programmeren, robotica, etc.). Daarnaast wil het E-lab zich verder ontwikkelen als trainingscentrum voor leerkrachten (er wordt een werkende Apple leeromgeving ingericht) en kenniscentrum voor mediawijsheid voor leerlingen en het aanbod uitbreiden op het gebied van wetenschap & techniek. Ten aanzien van mediawijsheid wordt samenwerking gezocht met de bibliotheek.

De invoering van O365 gaat ook in 2018 verder. Voor 1 januari 2019 moeten alle scholen van Ambion hun documentatie in de cloud hebben. Het komende jaar wordt een dashboard geïmplementeerd die de portal vormt naar webapplicaties en als intern communicatieplatform gebruikt gaat worden. Het huidige contract met Skool loopt af. Op Ambion niveau wordt gezocht naar een nieuwe partij voor MDM en connectiviteit. In 2017 heeft Ambion een versnellingsvraag bij de PO-raad ingediend met betrekking tot het gebruik van AR/VR in het primair onderwijs. Vanuit dit project is een onderwijskundig onderbouwde les in AR/VR over het sterrenstelsel ontwikkeld die aansluit bij het bestaande curriculum. In 2018 wordt door een onderwijskundige onderzoek gedaan naar de leerresultaten van dit lespakket. Centrale vraag: levert AR/VR aantoonbaar onderwijskundige resultaten?

Het digitaal kindportfolio, groepsdoorbroken onderwijs en projectonderwijs/betekenisvol leren krijgen ook in het komende jaar/komende jaren vanuit ICT perspectief de nodige aandacht. Met de invoering van de Apple leeromgeving kunnen ook hierin belangrijke stappen gezet worden.

Het internationaal uitwisselings- en samenwerkingsprogramma dat enkele jaren geleden is opgezet door OBS J.B. Kanschool, wordt binnen Ambion verder uitgebreid. Onderwijsteam Nanneviid is in 2017 aangesloten. Ook zij kiezen voor een samenwerking met een Deense school. Digitaal wordt deze samenwerking ondersteund vanuit ‘My Schools Network’. Dit platform van de NHL verbindt regionale, nationale en internationale scholen digitaal met elkaar. De mogelijkheid en verwachting is dat meerdere scholen zich de komende jaren gaan aanmelden voor dit platform.

3.2 Kwaliteitszorg

Het kwaliteitsbeleid wordt op Ambion niveau vastgesteld. De beleidsadviseur Onderwijs vormt dit beleid in samenwerking met de bestuurder en de directeuren. Het streven is om in de huidige kwaliteitscyclus (2016-2019) te komen tot een integraal en bovenschools kwaliteitssysteem. Daarbij worden de volgende doelen nagestreefd:

- Het positioneren van de (bestuurlijke) zelfevaluatie en de rol van het bestuur in relatie tot het veranderende waarderingskader van de inspectie
- De audit systematiek versterken

- Het verbeteren van onderzoeks- en analysevaardigheden bij medewerkers
- Het ontwikkelen en implementeren van de Ambion kwaliteitsstandaarden (en normen)
- Het opstellen van een borgingsdocument.

Het borgingsdocument is in 2017 opgesteld. Hierin staan alle afspraken over de kwaliteitszorg vermeld.

Het bestuur heeft een aantal instrumenten tot haar beschikking om de kwaliteit van onderwijs te monitoren:

- LVS ParnasSys
- Tevredenheidsonderzoeken
- Interne audits
- Jaarlijkse gesprekkencyclus met de directeuren
- Schooljaarplan (inclusief schooljaarverslag)
- Schoolplan
- Klachten

3.2.1 Leerlingvolgsysteem (LVS)

Middels het LVS van ParnasSys kunnen zowel het bestuur als de schooldirecteuren de onderwijskundige ontwikkeling en opbrengsten op de scholen monitoren. Vanuit de interne audits en schoolbezoeken is gebleken dat de trendanalyse van de tussenopbrengsten op schoolniveau versterkt kan worden.

3.2.2 Interne audits

Iedere school ontvangt minstens één keer in de vier jaar het auditteam van Ambion voor een interne audit. Op verzoek van de school of het bestuur kan een tussentijdse audit worden georganiseerd. De uitkomsten van een interne audit zijn richtinggevend bij het opstellen van het school(jaar)plan. Het opgestelde plan “Audits 2.0” is in 2017 in de praktijk gebracht. Daarin staat de zelfevaluatie van scholen, een bredere betrokkenheid in de organisatie en de follow-up van de audits centraal. De reacties vanuit de scholen op deze aanpak zijn positief. De leerkrachten voelen zich gehoord, vragen feedback en zijn betrokken.

In 2017 zijn de volgende scholen van De Basis door het auditteam bezocht:

OBS De Feart
OBS Ekke de Haan
Mr. J.B. Kanschool
Sevenaerschool
It Oerset
OBS De Schakel

3.2.3 Directiegesprekken

De bestuurder voert voortgangsgesprekken met de directeuren. Daarnaast heeft de bestuurder in november en december evaluatiegesprekken gevoerd waarbij de directeuren ter voorbereiding 360 graden feedback vragen aan een gevarieerde groep collega's en ouders. Deze feedback wordt tijdens het gesprek met de bestuurder gedeeld.

3.2.4 Schoolplannen

De schoolplannen zijn door de beleidsadviseur onderwijs van feedback voorzien met als doel om de kwaliteit van de schoolplannen te verbeteren. Het komende schooljaar wordt deze werkwijze voortgezet.

3.2.5 Klachten en misstanden

Ambion kent een vastgestelde regeling voor klachten en misstanden. Klachten worden in de lijn op de desbetreffende school ingediend en afgehandeld. Daarbij kan de klager eventueel gebruik maken van de interne contactpersoon op de school. Misstanden worden rechtstreeks bij het bestuur gemeld en door de bestuurder afgehandeld. Daarbij kan de externe vertrouwensadviescommissie worden ingeschakeld.

In 2017 is een cartoon filmpje gemaakt om de klachten- en misstandenprocedure duidelijker onder de aandacht te brengen van medewerkers, ouders en andere belanghebbenden. In het verslagjaar zijn negen klachten rechtstreeks bij de bestuurder ingediend. De bestuurder heeft deze naar tevredenheid van de klager afgehandeld. Daarbij is veelal de betreffende schooldirecteur ook betrokken. Eén klacht is door de klager voorgelegd aan de landelijke klachtencommissie, maar deze is voor behandeling door de klager ingetrokken.

3.3 Personeel

De afgelopen jaren staat het personeelsbeleid van Ambion in het teken van drie belangrijke, sterk met elkaar samenhangende, thema's:

- Demografische krimp/dalend leerlingenaantal
- Vergrijzing
- Lerarentekort

Het bestuur stuurt op deze drie ontwikkelingen, maar de uitdaging is groot om deze driehoek in evenwicht te houden. In 2017 heeft Ambion alle zeilen moeten bijzetten om haar personeelsbestand op een goed niveau te behouden, zodat het primaire proces niet in gevaar kwam.

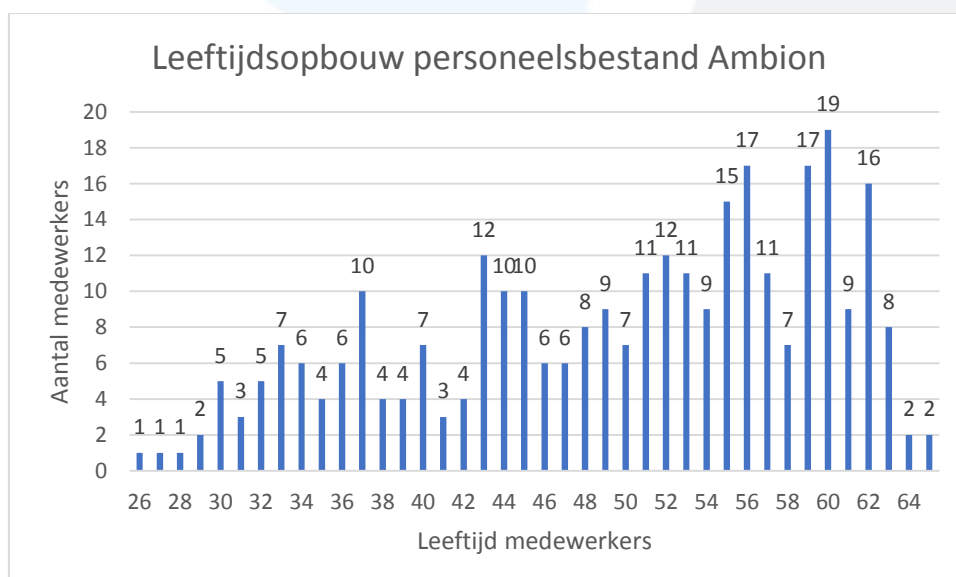
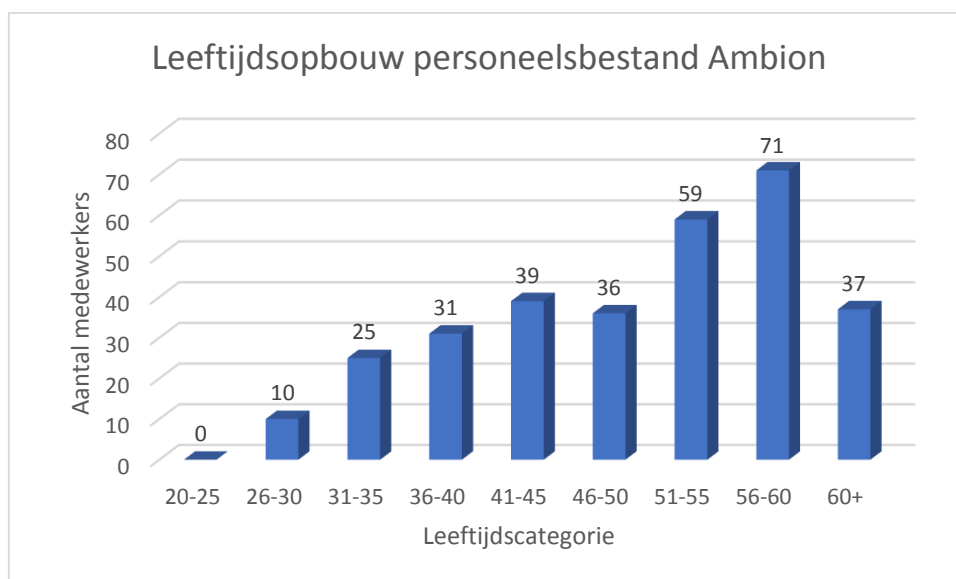
Het personeelsbestand van Ambion ziet er als volgt uit:

Functie	Aantal Fte
Bestuurder	1
Directie	18
Onderwijzend personeel	186,8
Onderwijsondersteunend personeel	33,4
Totaal	239,2

* Teldatum 1 oktober 2017. Exclusief externe inhuur en payrollers.

In het verslagjaar is onderzoek gedaan naar de kwaliteit en omvang van de overhead in de volle breedte. Daarbij werd tevens een landelijke benchmark uitgevoerd en wordt nadrukkelijk gekeken naar geleverde kwaliteit versus omvang. Dit tevens in relatie tot beleid en het nog te ontwikkelen koersplan voor de komende jaren. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2018 bekend.

De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand vereist de komende jaren het nodige van Ambion als goed en aantrekkelijk werkgever, zodat in de krappe arbeidsmarkt jonge professionals voor haar kiezen.

3.3.1 Beleid 2017

Lerarentekort

In 2017 is een start gemaakt met de vervangerspool. Binnen deze pool kan, ook met een dalend leerlingenaantal, aan een groep leerkrachten zekerheid geboden worden. De leerkrachten in de pool kunnen flexibel worden ingezet. In 2017 deed zich de situatie voor dat de leerkrachten in de pool maximaal ingezet konden worden. Gedurende het jaar dreigde de pool leeg te lopen vanwege langdurige inzet, waardoor het moeilijk was om te voldoen aan de vraag naar vervangers. Het streven is om de pool verder uit te breiden en dit dwingt het bestuur om verder na te denken over aantrekkelijk werkgeverschap in combinatie met flexibiliteit.

Vergrijzing

Dochterorganisatie Primus kent al enkele jaren een sterke vergrijzing in het personeelsbestand. Daarom is ook in 2017 nadrukkelijk ingezet op vrijwillige mobiliteit van personeel. Hiervoor zijn financiële middelen beschikbaar gesteld om deeltijd werken of het stoppen met werken (vervroeg pensioen) aantrekkelijk te maken. De huidige wetgeving maakt het echter voor werknemers onaantrekkelijk om vervroegd uit te treden, waardoor

slechts enkele leerkrachten hiervan gebruik hebben gemaakt. Onvoldoende om binnen het totale personeelsbestand een zichtbare verjongingsslag te kunnen maken. In 2018 zal wederom budget vrijgemaakt worden voor mobiliteit.

Overige beleidsmaatregelen

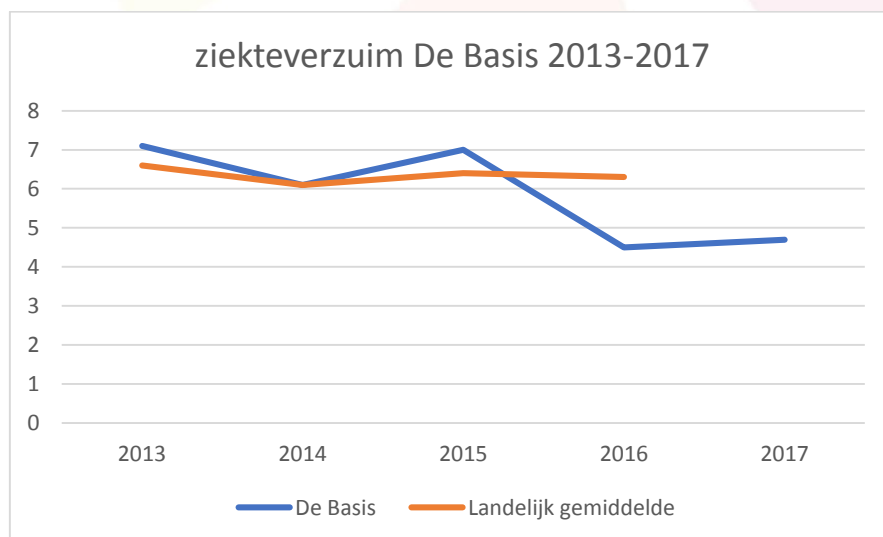
Om de bovengenoemde ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden en zodoende het evenwicht in stand te kunnen houden, heeft Ambion in 2017 een aantal maatregelen getroffen. Dit betreft, naast het bevorderen van vrijwillige mobiliteit het volgende:

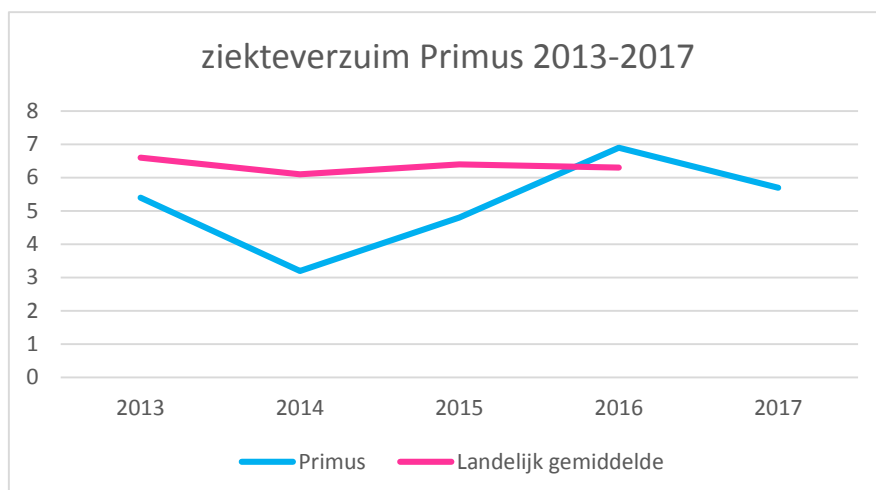
- Betere arbeidsvoorwaarden voor vervangers om zo de vervangerspool aantrekkelijker te maken.
- Zij-instroomproject in samenwerking met NHL Stenden en enkele andere besturen in Friesland. Het project heeft als doel het aantrekken en opleiden van zij-instromers.
- Opleiden in de School. Studenten worden zo vroegtijdig aan onze organisatie verbonden.
- Begeleiding van jonge/startende leerkrachten, waardoor een doorgaande leerlijn van Pabo naar leraar wordt geboden.

3.3.2 Verzuim

In 2017 heeft Ambion de overstap gemaakt van een arbodienst naar een zelfstandige bedrijfsarts en een arbodeskundige. De samenwerking met de, eveneens zelfstandige bedrijfsmaatschappelijk werker is voortgezet.

Het verzuim bij De Basis is ten opzichte van 2016 iets gestegen: van 4,5% in 2016 naar 4,7% in 2017. Bij Primus is het verzuim ten opzichte van 2016 gedaald van 6,9% in 2016 naar 5,7% in 2017. Het streefpercentage van 4% is hiermee voor beide dochters nog niet gehaald. De afzonderlijke ziektegevallen zijn goed in beeld en worden goed begeleid. De nodige interventies zijn ingezet. Er was met name sprake van verzuim met een fysieke oorzaak. Bij een aantal personen was daardoor sprake van langdurig verzuim. Operaties en revalidatietrajecten zorgden hier voor langdurige afwezigheid.

Per 1 januari 2017 is Ambion eigen risicodragers wat betekent dat zij zelf financieel verantwoordelijk is voor de vervanging van leerkrachten in het kader van verzuim of rechtspositioneel verlof. In dit jaar is € 935.987 uitgegeven voor vervanging van leerkrachten (totaal op Ambion niveau). Er was een bedrag van € 943.465 begroot.

EIGENRISICODRAGERSCHAP						2017
Inkomsten						
Inhouding bij de scholen voor ziekte						535.700
Inhouding bij de scholen voor rechtspositioneel verlof						160.000
Inhouding scholen ziekte payrollers						25.000
Uitkeringen UWV						161.463
Vervangingspool It Ferbinningspunt *						61.302
Totaal inkomsten						943.465
Uitgaven						
Vervanging ziekte						409.814
Vervanging rechtspositioneel verlof						61.782
Vervanging zwangerschapsverlof						160.283
Vervanging ziekte payrollers						8.828
Vervanging schorsing						4.675
Overige vervangingen						427
Vervangingskosten It Ferbinningspunt						290.178
Totaal uitgaven						935.987
Resultaat						7.478
* Mensen in het vervangingspool It Ferbinningspunt verrichten vervangingswerkzaamheden voor andere schoolbesturen. Daarnaast verrichten ze vervangingswerkzaamheden binnen de eigen organisatie in kader van ziekte, zwangerschapsverlof, rechtspositioneel verlof, etc.						

3.3.3 Professionalisering

De professionalisering van het personeel is een constant aandachtspunt. Het zorgt er niet alleen voor dat medewerkers zich blijven ontwikkelen en vernieuwend onderwijs kunnen blijven bieden, maar het maakt de organisatie tevens aantrekkelijk als werkgever. Voor de professionalisering van de medewerkers zijn een aantal instrumenten beschikbaar:

- Collectieve en verplichte scholingen
- Individuele opleidingen en ontwikkeltrajecten
- Ambion Academie
- Mobiliteit
- Begeleiding startende leerkrachten
- Opleiden in de School
- Registratie beroepsregister

De collectieve en verplichte scholingen worden in de schooljaarplanning of de bovenschoolse jaarplanning opgenomen. Er zijn scholingen gevolgd op het gebied van ICT, vakspecialisaties, lesmethodes en BHV. Bovenschools op Ambion niveau zijn drie studiedagen georganiseerd voor schooldirecteuren en (een deel van) het servicebureau. Tijdens deze dagen stond de ontwikkeling van een nieuw identiteitsbewijs en koersdocument voor Ambion centraal. Daarnaast is in 2017 voor de tweede keer de jaarlijkse Ambion Dag georganiseerd waarop alle medewerkers van Ambion samenkwamen. Dit jaar had de Ambion dag een informele invulling waarbij ontmoeting en kennismaking centraal stonden.

In 2017 hebben diverse leerkrachten van Ambion een opleiding gevolgd of een individueel ontwikkeltraject doorlopen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van e-learning, masterclasses en in een aantal gevallen het volgen van een masteropleiding.

Het beleid ten aanzien van de begeleiding van startende leerkrachten is in 2017 Ambion breed geëvalueerd. Het programma werd zowel door de startende leerkracht als de scholen positief beoordeeld. Het huidige beleid bestaat voornamelijk uit het organiseren van bijeenkomsten en coaching door buddy's, de schooldirecteur en de bovenschoolse coach. Het beleid wordt voor de komende jaren op basis van de evaluatie opnieuw beschreven en aangescherpt.

3.3.4 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Ambion zet de ingeslagen weg voort om zo het evenwicht te behouden in de driehoek van krimp, lerarentekort en vergrijzing. Daarbij zijn de grenzen in 2017 bereikt en moet gezocht worden naar nieuwe oplossingen. Creativiteit en verantwoorde risico's zijn daarbij noodzakelijk. Om het evenwicht in het personeelsbestand te behouden is het belangrijk om jonge leerkrachten aan te trekken en te behouden. De komende jaren zal daarom nadrukkelijk gekeken worden hoe Ambion uit kan groeien tot een aantrekkelijke werkgever. Innovatief onderwijs, ruime ontwikkelmogelijkheden en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden zijn hierbij de voornaamste pijlers.

3.4 Huisvesting

De kwaliteit van de schoolgebouwen is essentieel voor goed onderwijs. Huisvesting kan bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs, de verhoging van de productiviteit en het aantrekken van nieuwe leerlingen. Ambion streeft voor haar scholen een huisvestingssituatie na die past bij haar visie op het onderwijs. Daarin wordt voorzien in vergaande afstemming en samenwerking met partners in educatie, welzijn en zorg, en een verankering in de sociaal-maatschappelijke omgeving.

3.4.1 Ruimtebehoefte en capaciteit

Ambion heeft te maken met een dalend leerlingenaantal. Dit is met name in de kleinere dorpen merkbaar. Door de daling van het aantal leerlingen is er sprake van niet bekostigde overcapaciteit en leegstand. Op basis van de telgegevens per 1 oktober 2017 ontvangt Ambion voor 22.470 m² bruto vloeroppervlak bekostigd. In totaal beschikt zij over 27.221 m² vloeroppervlak.

3.4.2 Onderhoud

Ambion had in het verslagjaar achttien reguliere scholen van de zevenentwintig scholen in onderhoud, alsmede VVE Facet, VVE Akkrum, VVE MFC De Akkers en Brede School Joure Zuid (deels). Op 1 augustus 2017 is OBS It Kampke vanwege de vorming van een samenwerkingsschool, afgestoten naar CBO Meilân.

Voorziening onderhoud schoolgebouwen

Het planmatig onderhoud is bovenschools vastgelegd in het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Het onderhoudsbeheer en de onderhoudscoördinatie worden op Ambion niveau uitgevoerd door LindHorst huisvestingsadviseurs. Ieder jaar wordt een programma opgesteld waarin het planmatig onderhoud van de scholen is opgenomen.

Om een goed beeld te vormen van de kosten die de komende jaren voor rekening van Ambion komen, is er een doorrekening gemaakt voor 20 jaar (2017-2036). Op basis van de huidige onderhoudsplannen heeft Ambion over een periode van 20 jaar het volgende budget nodig:

Onderhoud	Jaarlijks budget	Budget 20 jaar
Planmatig onderhoud	€ 424.335	€ 8.486.703
Jaarlijks onderhoud (contract- en calamiteiten-onderhoud)	€ 41.890	€ 837.783
Uitvoeringsbegeleiding (7%)	€ 31.737	€ 634.733

Het planmatig onderhoud bestaat uit:

- Bestuurlijk onderhoud cyclisch binnenzijde € 4.560.056 (jaarlijks: € 228.003)
- Oud gem. onderhoud cyclisch buitenzijde € 3.926.649 (jaarlijks: € 196.332)

Dotatie

De totale omvang van de jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening aan de hand van de meer jaarlijkse onderhoudsplannen per school (= cumulatief alle gebouwen die in juridisch eigendom zijn) wordt op bestuursniveau bepaald. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening in 2017 bedraagt € 332.861.

Onderhoud 2017 in cijfers

Beschikbare budget cyclisch onderhoud (binnen en buiten)	€ 268.021
Aanbesteed bedrag	<u>€ 202.494</u>
Saldo 2017	€ 65.527

Door een gezamenlijke aanbesteding met meerdere schoolbesturen, zijn diverse voordelen op financieel- en uitvoeringsgebied behaald. De onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door diverse aannemersbedrijven die zijn geselecteerd op basis van ervaringen, prijs/kwaliteit en de gids proportionaliteit. Nagenoeg alle werkzaamheden uit de jaarplanning zijn in het verslagjaar uitgevoerd.

3.4.3 Belangrijke ontwikkelingen

Institutionele fusie CBS Fan 'e Wiken en OBS De Feart

Op 1 augustus 2017 is een institutionele fusie van openbare basisschool De Feart met christelijke basisschool Fan 'e Wiken (CPO Tjongerwerven) gerealiseerd, waarbij CBS Fan 'e Wiken is overgedragen aan het bestuur van De Basis.

Er is gestart onder de naam OBS De Feart. In een later stadium zal er aandacht zijn voor een naamswijziging. De samenwerkingsschool wil een vooruitstrevend onderwijsconcept hanteren om zo de school voor de bestaande leerlingen aantrekkelijk te houden, maar ook om nieuwe leerlingen uit de regio aan te trekken.

Nieuwbouw Route 0513

Op 28 juni 2017 is multifunctioneel centrum De Akkers door burgemeester Van der Zwan van de gemeente Heerenveen feestelijk geopend. MFC De Akkers huisvest twee scholen (OBS Route 0513 en CBS Spring!), Kinderopvang Kinderwoud en het wijkcentrum. OBS Route 0513 is de nieuwe naam van de fusieschool Commanderie/Letterbeam.

Voor het basisonderwijs is een nieuwe onderwijsvisie in het ontwerp van het gebouw geïntegreerd. Zo staan lokalen in open verbinding met extra brede gangzones die als leerpleinen zijn ingericht. Daarnaast heeft OBS Route 0513 afscheid genomen van het traditionele klassikale leren en wordt er nu in kleine groepjes onderwijs gegeven.

Antea Group heeft de contractvoorbereiding, aanbesteding en contractbewaking verzorgd. Hierbij is de nieuwe visie vertaald naar eisen die vervolgens op ruimteniveau en met behulp van Relatics zijn verwerkt. Het werk is als een Design-Build-Maintain contract conform de UAV-GC 2005 op de markt gezet. Op 19 juni 2017 zijn de noodzakelijke overeenkomsten door de notaris opgesteld waaronder de akte van splitsing, splitsingstekening en akte van levering. Het juridisch eigendom is gesplitst en er is een Vereniging van Eigenaars (MFC De Akkers) opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

OBS Ekke de Haan / OBS Het Vogelnest

Binnen de Heerenveense wijk de Greiden staan veel scholen op een relatief kleine afstand van elkaar. Ambion wenst een toekomstperspectief voor de scholen in dit gebied. De gemeente gaat ervan uit dat de vernieuwing van de scholen in de Greiden plaatsvindt op middellange termijn (2021-2025).

OBS Skoatterwiis

Het gebouw van OBS Skoatterwiis wordt als prettig ervaren. Het deel van het gebouw dat oorspronkelijk was bestemd voor de kinderopvang, wordt nu als kantoorruimte benut voor het Servicebureau van Ambion. Er wordt een extra ruimte van WoonFriesland gehuurd waarin het CLC/E-LAB is ondergebracht. Daarnaast is in opdracht van Ambion/Kinderwoud een verkennend onderzoek gestart naar de vorming van een integraal kindcentrum voor kinderen in de leeftijd van nul tot twaalf jaar. Hiervoor is de expertise van SINN collectief ingehuurd.

OBS Sevenaerschool

Op OBS Sevenaerschool is sprake van een flinke overcapaciteit (331 m2 BVO) en de school is daarom qua exploitatie een 'dure' school. Er is een nieuw gymlokaal in het dorp, maar vanwege de inpandigheid is het gymlokaal niet van de school af te scheiden. Gezien de leerlingenaantallen, de overcapaciteit en de leeftijd van het gebouw, wordt voorzichtig gedacht aan een gezamenlijke oplossing voor OBS Sevenaerschool en de nabijgelegen CBS Wijbrandischool. Hierbij worden ook de andere scholen in de Oosthoek betrokken.

OBS Het Slingertouw

In MFA De Spil in de wijk Skoatterwâld zijn twee scholen gehuisvest; OBS Het Slingertouw en CBS De Burcht. De groei van deze scholen zet naar verwachting nog wel enige tijd door vanwege de groei van de wijk. Voor de korte termijn wordt geschoven met ruimten en gebruikers om het groeiend aantal leerlingen te kunnen huisvesten. In december 2016 is een aanvraag voor uitbreiding van de scholen met vier permanente groepsruimten- en nevenruimten ingediend bij de gemeente.

De eigenaar WoonFriesland zal op verzoek van de gemeente het gebouw moeten uitbreiden om in adequate huisvesting te kunnen voorzien. Er is een huisvestingsaanvraag ingediend, dat door de gemeente op het Programma 2018 is geplaatst. Het extra budget dat vanaf 2018 voor beide scholen in de vorm van een huurvergoeding van de vier extra lokalen beschikbaar komt, is € 32.507. Dit bedrag komt beschikbaar vanaf 1 augustus 2018 of zoveel eerder na realisatie van de vier extra lokalen door de eigenaar van het gebouw, nadat de huurovereenkomsten hiervoor zijn aangegaan door beide schoolbesturen.

Facet

SBO It Oerset en (V)SO Duisterhoutschool zijn samen gehuisvest in het in 2013 gerealiseerde gebouw Facet. Het gebouw is gerealiseerd en in gebruik genomen toen beide scholen nog onder het bestuur van scholennetwerk De Basis vielen. Op 1 augustus 2015 is de Duisterhoutschool overgedragen aan SO Fryslân. Vervolgens zijn verschillende overleggen gevoerd en zijn de noodzakelijke overeenkomsten door de notaris opgesteld waaronder de akte van splitsing, splitsingstekening en akte van levering. Het juridisch eigendom is in januari 2017 gesplitst en er is een Vereniging van Eigenaren (Facet) opgericht.

De Optimist

In MFC Ús Kubus in de wijk Nijehaske in Heerenveen is OBS De Optimist gehuisvest. Per 1 september 2017 zijn twee groepsruimten, tijdelijk in gebruik als opslagruimte, buiten gebruik gesteld en onttrokken aan de ruimtebehoefte. Daarnaast is in opdracht van Ambion/ Kinderwoud een verkennend onderzoek gestart naar de vorming van een integraal kindcentrum voor kinderen in de leeftijd van nul tot twaalf jaar. Hiervoor is de expertise van SINN ingehuurd.

Overdracht OBS 't Kampke in Terherne

Na een gedegen voorbereidingstraject is in 2017 de samenwerkingsschool in Terherne/Terkaple tot stand gekomen met CBO Meilân. De nieuwe samenwerkingsschool valt onder het bestuur van CBO Meilân en Primus heeft derhalve het gebouw van OBS 't Kampke overgedragen aan dit bestuur.

Sluiting OBS De Lytse Mienskip in Harskerhorne

OBS De Lytse Mienskip heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met een forse daling van het aantal leerlingen. In het voorjaar van 2017 is daarom besloten de school te sluiten. In het schooljaar 2017-2018 telt de school 38 leerlingen (teldatum 1-10-2017). De school wordt op 1 augustus 2018 gesloten en daarmee wordt het gebouw overgedragen aan de gemeente.

Leerlingenkrimp

De prognose is dat het leerlingenaantal de komende jaren verder zal dalen. Met name op de scholen van Primus in de kleinere dorpen is dit merkbaar. Het bestuur is regelmatig in gesprek met de gemeente De Fryske Marren rondom dit thema in relatie tot de beschikbaarheid en kwaliteit van het openbaar onderwijs in de gemeente. Het samenvoegen of sluiten van scholen is soms noodzakelijk. Het verdwijnen van de openbare school in een dorp leidt regelmatig tot andere keuzes van ouders. Leerlingen lekken daardoor weg naar het bijzonder onderwijs.

Om het openbaar onderwijs te behouden voor de dorpen in De Fryske Marren zal daarom gezocht moeten worden naar oplossingen om het leerlingenaantal te stabiliseren of om het openbaar onderwijs op een andere wijze beschikbaar te houden. Daarbij valt te denken aan het vormen van samenwerkingsscholen, het aantrekkelijker maken van het eigen onderwijs of het bieden van faciliteiten voor de bereikbaarheid van de openbare scholen. Het bestuur heeft ook in 2017 diverse gesprekken gevoerd met CBO Meilân om de vorming van samenwerkingsscholen in een aantal dorpen in gang te zetten. Dit heeft echter niet geresulteerd in concrete plannen.

Ambion zal daarom voor de komende jaren haar eigen plan trekken om kwalitatief openbaar onderwijs in de Fryske Marren duurzaam te kunnen garanderen. Huisvesting heeft daarbij de nadrukkelijke aandacht van het bestuur in relatie tot profilering en het bieden van een aantrekkelijke leeromgeving. De samenhang tussen het dalend aantal leerlingen en dalende bekostiging is een uitdaging waar strategische keuzes in gemaakt moeten worden.

3.5 Financiën

Stichting Ambion kent twee dochters: Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus. Het belang van de holding is in beide stichtingen 100%, waardoor integrale consolidatie wordt toegepast. In een geconsolideerde jaarrekening worden de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen die een groep vormen als één geheel opgenomen. Het afgelopen jaar heeft naast de reguliere bedrijfsvoering van de beide stichtingen in het teken gestaan van afstemming van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voor beide stichtingen. De kosten van de holding, zijnde College van Bestuur, Raad van Toezicht en het Servicebureau, worden aan de hand van een verdeelsleutel doorbelast aan de dochters De Basis, resp. Primus.

Omschrijving		Ambion 2017	De Basis 2017	Primus 2017
Bestuur en toezicht				
4.4.1	Lonen en salarissen	144.290	99.271	45.019
4.1.2	Overige personele kosten	485	457	28
4.4.1	Administratie en beheer	118.700	78.115	40.586
4.4.4	Overig	69.022	49.878	19.144
	Subtotaal	332.497	227.721	104.776
Servicebureau				
4.4.1	Lonen en salarissen	797.255	548.696	248.559
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	27.113	18.310	8.803
4.1.2	Overige personele kosten	15.604	11.454	4.150
4.2	Afschrijvingen	12.417	12.417	-
4.3	Huisvestingslasten	39.513	27.571	11.941
4.4.1	Administratie en beheer	100.302	69.094	31.208
4.4.2	Inv., app. en leermiddelen	6.922	4.463	2.459
4.4.4	Overig	13.198	4.639	8.559
	Subtotaal	1.012.324	696.645	315.679
	Totaal	1.344.821	924.366	420.455

3.5.1 Bedrijfsvoering

Goed financieel beleid is erop gericht de continuïteit van de organisatie te borgen. Voor het borgen van de continuïteit van de organisatie en het realiseren van de missie en visie is het noodzakelijk dat de strategische doelen van de organisatie zoveel mogelijk gekoppeld

worden aan de beschikbare middelen. In het verslagjaar 2017 is het identiteitsbewijs en de koersuitspraken geformuleerd voor de komende jaren. De scrumgroep beleidsrijk begroten tracht de inzet van middelen het komend verslagjaar waar mogelijk te koppelen aan de geformuleerde koersuitspraken. Hiermee wordt voldaan aan het speerpunt van het bestuur dat de afzonderlijke scholen en de stichting als geheel meer inzicht hebben in de keuzes die zijn gemaakt omtrent de inzet van middelen.

3.5.2 De doelstellingen 2017

Voor het boekjaar 2017 heeft het onderdeel financiën in het Domein Bedrijfsvoering een aantal doelstellingen geformuleerd.

Treasurystatuut Stichting Ambion

In de eerste maanden van 2017 is een nieuw Treasurystatuut opgesteld dat voldoet aan de nieuwe 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. De Raad van Toezicht heeft haar goedkeuring verleent in de Raad van Toezicht vergadering d.d. 3 juli 2017.

Opstellen risicoanalyse

In december 2017 is Van Ree Accountants gestart met opstellen van de risicoanalyse voor Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus. In de risicoanalyse worden niet alleen risico's gesignaleerd en op merites beoordeeld, maar wordt ook een profiel gekwantificeerd om te dienen als basis voor de berekening van de benodigde reservepositie. De risicoanalyse is in het voorjaar van 2018 gereed.

Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing

Er is in het verslagjaar een pas op de plaats gemaakt voor het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing.

Beleidsrijk begroten

Speerpunt van beleid voor de komende jaren is om te komen tot een meer beleidsrijke begroting, waarbij meer aandacht wordt gegeven aan de samenhang tussen onderwijs, personeel, huisvesting en financiën. Na de zomervakantie is een scrumgroep gestart om te komen tot een meer beleidsrijke begroting. De eerste resultaten worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2019-2022.

3.5.3 Het resultaat van Ambion over 2017

BATEN / LASTEN	Bedrag
BATEN:	
1. Rijksvergoeding lumpsum	997.699
2. Overige subsidies OCW	53.388
3. Passend Onderwijs	79.923
4. Overige overheidsbijdragen en -subsidies	64.563
5. Detachering personeel	147.542
6. Verhuur onroerende zaken	13.197
7. Overige baten	220.018
Lasten	
8. Lonen en salarissen / Personeel niet in loondienst	-/- 562.377
9. Scholings- en opleidingskosten	132.563
10. Ondersteuningstrajecten / coachingstrajecten	72.546
11. Overige personele kosten	-/- 29.312
12. Overige huisvestingslasten	-/- 382.471
13. Afschrijvingskosten MVA	-/- 13.283
14. Contributies / abonnementen	-/- 10.859
15. PR & Marketing	12.112
16. Overige beheerslasten	-/- 29.977
17. Leermiddelen, etc.	2.871
18. Overige lasten	-/- 15.043
Totaal verschil resultaat	753.100

De belangrijkste factoren die het positieve resultaat van het verslagjaar 2017 hebben worden hieronder uiteengezet, uitgesplitst naar 'baten' en 'lasten'.

Baten

1. Rijksvergoeding lumpsum

De rijksbijdragen inzake personele bekostiging regulier vallen hoger uit dan begroot. In het kalenderjaar hebben er prijsaanpassingen plaats gevonden inzake de kabinetsbijdrage voor 2017 en de verwerking van de oploop in het functiemixbudget. Daarnaast zijn nog niet opgenomen doorwerkingen van eerdere salaris- en loonkostenmaatregelen verwerkt. In de Staatscourant van 19 oktober 2017 is dit bekend gemaakt.

Met de opmaak van de begroting was nog niet bekend of de 'Regeling vaststelling impulsgebieden' zou worden gecontinueerd. Inmiddels is de regeling met 4 jaar verlengd tot en met schooljaar 2020/2021.

Met ingang van 1 augustus 2017 is een school van schoolbestuur De Tjongerwerven gefuseerd met Obs De Feart. Naast de fusiebekostiging wordt ook een hogere vergoeding ontvangen voor personeel regulier, personeels- en arbeidsmarktbeleid, materiële instandhouding en prestatiebox.

Een aantal scholen van Ambion ontvangt een bekostiging voor de eerste opvang van asielzoekers en vreemdelingen die nog geen jaar woonachtig zijn in Nederland en een aanvullende vergoeding voor asielzoekerskinderen die voor het tweede jaar in Nederland verblijven.

2. Overige subsidies OCV

In het verslagjaar zijn subsidies ontvangen voor tegemoetkoming in vervangingskosten schoolleiders en teambeurs. Subsidie tegemoetkoming in vervangingskosten schoolleiders is een subsidie voor wanneer een directeur een masteropleiding gaat volgen. Subsidie teambeurs is een subsidie voor het inzetten van kennis en competenties van masteropgeleide leraren in een lerarenteam ten behoeve van schoolontwikkeling. Daarnaast zijn in het verslagjaar subsidies ontvangen voor Bèta technieknetwerken 2017-2020. Subsidie Bèta technieknetwerken 2017-2020 is een subsidie voor erkende b/t-netwerken die zich bezighouden met het ondersteunen van b/t-onderwijs op scholen.

3. Passend Onderwijs

Van het provinciaal samenwerkingsverband PO Friesland wordt vanaf 1 augustus 2014 de vergoeding ontvangen voor het Passend Onderwijs. De vergoeding valt hoger uit dan de eerder ontvangen beschikkingen van het samenwerkingsverband. Daarnaast is er een extra uitkering ontvangen over het jaar 2016/2017.

4. Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Van gemeente Heerenveen zijn baten ontvangen in kader van 1^e inrichting, loonkostensubsidie en bijdrage in de realisering van speelplein MFC De Akkers. Deze bijdragen waren niet begroot.

Van de Provincie Fryslân is een subsidie ontvangen voor de inrichting van het speelplein MFC De Akkers. De lasten inzake inrichting speelplein is verantwoord onder de post: 'Overige huisvestingslasten'.

5. Detachering personeel

Gedurende het kalenderjaar zijn er meer personeelsleden gedetacheerd bij andere instellingen dan met de begroting rekening is gehouden.

6. Verhuur onroerende zaken

In de begroting van Onderwijsgroep Primus was geen rekening gehouden met de verhuur van ruimten. Gedurende het kalenderjaar zijn er ruimten verhuurd aan derden.

7. Overige baten

Naast de niet begrote rentebaten vallen de 'Overige baten' hoger uit dan begroot. In het verslagjaar zijn diverse subsidies ontvangen, bijvoorbeeld inzake realisering speelplein MFC De Akkers, Gezonde Scholen, verduurzamingspremie, Bètapunt Noord, Bèta techniek en het Iepen Mienskipsfuns (IMF). Van de belastingdienst is een teruggaaf loonheffing ontvangen. Daarnaast zijn er baten ontvangen inzake vervangingspool It Ferbinningspunt. Daar staat tegenover de deels gemaakte vervangingskosten. Deze vervangingskosten zijn verantwoord onder 'Lonen en salarissen'. Tevens zijn baten in kader van versnellingsvraag AR/VR en internationalisering verantwoord die niet waren begroot.

Lasten

8. Lonen en salarissen / Personeel niet in loondienst

De lonen en salarissen vallen hoger uit dan begroot. Gedurende het jaar vinden er mutaties plaats in de loonkosten van de organisatie. In het geval van Primus worden medewerkers in vaste dienst die afscheid nemen vervangen voor payrollers. Doorgaans zijn payrollers duurder dan medewerkers in vaste dienst. Per saldo betrof dit circa € 110.000 in het verslagjaar. Daarnaast zijn er extra loonkosten in de formatie ontstaan op een aantal scholen van Primus tijdens de totstandkoming van het bestuursformatieplan.

In de begroting was nog geen rekening gehouden met de uitkeringen van het vervangingsfonds. Begin van het kalenderjaar zijn er nog vervangingskosten geweest in verband met ziekte die door het vervangingsfonds zijn vergoed. Met ingang van 1 januari 2017 is Ambion eigen risicodragers geworden.

Personeel niet in loondienst valt hoger uit dan begroot. De vergoeding van de vervangingskosten inzake It Ferbinningspunt, schoolarrangementen in kader van Passend Onderwijs aan Onderwijsgroep Primus is hieronder verantwoord.

9. Scholings- en opleidingskosten

In het verslagjaar zijn er minder uitgaven gedaan in kader van scholings- en opleidingskosten dan begroot.

10. Ondersteuningstrajecten / coachingstrajecten

In het verslagjaar zijn er minder uitgaven gedaan dan begroot. Het budget is mede bedoeld voor mobiliteit bevorderende maatregelen.

11. Overige personele kosten

De lasten vallen hoger uit dan begroot. In het verslagjaar is een naheffing van het vervangingsfonds inzake het vervangingspool en de verschuldigde malus over het jaar 2016 ontvangen. Vanaf 2017 zijn De Basis en Primus eigen risicodragers geworden, waardoor deze lasten niet meer voorkomen. Daarnaast is de verwachte verschuldigde RVU boete aan de belastingdienst verantwoord. Tevens vallen de Arbo kosten, juridische kosten lager uit dan begroot.

12. Overige huisvestingslasten

De 'Overige huisvestingslasten' vallen hoger uit dan begroot. Deze hogere uitgaven zijn met name te verklaren door de realisatie bouw en inrichting schoolplein MFC De Akkers en de nog verschuldigde bijdrage aan de Brede School Joure Zuid 2015. De dekking van deze uitgaven is geregeld via de bestemmingsreserves.

13. Afschrijvingskosten MVA

Met de opmaak van de begroting kon nog geen goede inschatting worden gemaakt van de ontwikkeling van de aanwezige activa. De gegevens van Helder Onderwijs waren toen nog onvoldoende. Begin van het kalenderjaar 2017 kwam er meer duidelijkheid. Dat heeft er toe geleid dat met name de afschrijving ICT hoger uitvalt dan begroot.

14. Contributies / abonnementen

De contributies / abonnementen zijn te laag begroot.

15. PR & Marketing

De kosten PR & Marketing vallen lager uit dan de begroting. Een aantal zaken in het jaarplan zijn niet uitgevoerd en worden doorgeschoven naar volgend verslagjaar. Andere kosten vallen lager uit dan begroot.

16. Overige beheerslasten

De 'Overige beheerslasten' vallen hoger uit dan begroot. Met name de communicatiekosten vallen hoger uit in verband met uitrol VOIP. Daarnaast vallen de kosten inzake deskundigenadvies hoger uit dan begroot. De hogere kosten inzake deskundigenadvies is met name te verklaren door de aanbesteding ICT plan Ambion en Onderzoek Bursar Society naar de overhead van de organisatie.

17. Leermiddelen, etc.

De kosten inzake leermiddelen, etc. vallen lager uit dan begroot. Met name de ict-kosten vallen lager uit dan begroot. Er is een pas op de plaats gemaakt inzake het 'Stimuleringsbudget'. In de begroting was rekening gehouden met € 160.000. Met de komst van het ICT plan Ambion is er een pas op de plaats gemaakt en vindt de uitrol van het ICT plan plaats in het kalenderjaar 2018. Wel is de laatste jaren een stijging waarneembaar in de kosten OLP en ICT.

18. Overige lasten

Hogere kosten dan begroot. Dit is de sluitpost voor de berekening. De hogere kosten zijn een optelling van meerdere posten (niet van materieel belang).

Besteding van het positieve resultaat

EIGEN VERMOGEN	31-12-2017 (€)
Algemene reserve	757.050
Reserve zelfbeheer	561
Reserve ICT	1.865
Reserve Meerjarenonderhoud gebouwen	160.000 -/-
Reserve Prestatiebox	20.298 -/-
Reserve Herfstakkoordmiddelen	5.999 -/-
Reserve bruidsschat De Boarne / Obs Akkrum	14.680 -/-
Reserve Bovenschools Ondersteuningsunit	149.298
Reserve E-lab CLC	4.755 -/-
Reserve Personeel	107.045
Reserve Tijdelijke huisvesting De Akkers	66.127 -/-
Reserve Stimuleringsbudget ICT	10.049 -/-
Reserve Fusie De Feart	7.766
Reserve Route 0513	<u>27.275</u>
TOTAAL	768.952

3.5.4 Verantwoording Prestatiebox middelen

De middelen die via de prestatiebox worden toegekend hebben betrekking op de afspraken in het bestuursakkoord over toptalenten, wetenschap en techniek, cultuureducatie, ICT-investeringen, professionalisering van de kwaliteitszorg, professionalisering van de complexe vaardigheden en bewegingsonderwijs. In het verslagjaar 2017 zijn de ontvangen middelen van de prestatiebox ingezet voor ICT-investeringen, personeel, opbrengstgericht werken, kwaliteitszorg, professionalisering van leraren en schoolleiders en cultuureducatie.

3.5.5 Financiële positie

De commissie DON heeft onderzoek gedaan naar de optimale financieringsstructuur van de instellingen in de verschillende onderwijssectoren. De commissie DON heeft onder andere een aantal kengetallen en signaleringsgrenzen geformuleerd. Afwijkingen van de signaleringsgrenzen kunnen aanleiding zijn voor nader onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs. De commissie Don hanteert als kengetal de 'Kapitalisatiefactor'. De kapitalisatiefactor wordt gedefinieerd als: (totaal kapitaal -/- boekwaarde gebouwen en terreinen) / totale baten. Een te hoge kapitalisatiefactor kan er op duiden dat een deel van het kapitaal van een organisatie niet of niet efficiënt wordt benut voor de vervulling van haar taken. Aan de hand van de grootte van het bestuur wordt aan de kapitalisatiefactor de volgende signaleringsgrenzen (maxima) onderscheiden:

- Kleine besturen: 60%
- Middelgrote besturen: 35%-60%
- Grote besturen: 35%

De definitie van klein, middelgroot en groot is als volgt:

	Totale baten
Klein	< € 5 miljoen (mln)
Middelgroot	€ 5 mln - € 8 mln
Groot	> € 8 mln

De totale baten voor Ambion bedragen voor 2017 circa € 22.875.000. Daarmee is Ambion volgens de criteria een grote organisatie. De kapitalisatiefactor wordt door de inspectie, in navolging van de Commissie Don, uitgesplitst in een drietal functies:

- Transactiefunctie : het aanhouden van middelen om op korte termijn de schulden te voldoen;
- Financieringsfunctie: het aanhouden van middelen om materiële vaste activa te vervangen;
- Bufferfunctie: het aanhouden van middelen om onvoorziene risico's te dekken, zoals:
 - Fluctuaties in leerlingenaantallen;
 - Financiële gevolgen van arbeidsconflicten;
 - Instabiliteit in bekostiging;
 - Onvolledige indexatie van de bekostiging.

De norm in het PO voor bovengenoemde functies voor grote besturen is als volgt:

PO	Grote besturen
Kapitalisatiefactor	35%
Transactiefunctie	8,80%
Financieringsfunctie	21,20%
Bufferfunctie	5,00%

Ontwikkeling vermogensbeheer Ambion

Vermogensbeheer	Onder-grens	Boven-grens	2017	2016	2015	Land. gem. 2016	Land. gem. 2015
Kapitalisatiefactor	Geen	35%	46,7%	43,4%	42,2%	39,00%	39,00%
Financieringsfunctie	Nvt	21,2%	16,0%	15,0%	14,3%	-	-
Transactiefunctie	Nvt	8,8%	10,8%	11,2%	12,1%	-	-
Bufferfunctie	Geen	5,0%	19,9%	17,2%	15,8%	-	-

Overige financiële kengetallen

Omschrijving	JR 2017	JR 2016	JR 2015	Land. gem. 2016	Land. gem. 2015	Land. gem. 2014
Solvabiliteit 1	0,63	0,61	0,57	0,55	0,55	0,56
Solvabiliteit 2	0,77	0,74	0,71	0,70	0,69	0,68
Current ratio	3,47	3,05	2,56	2,02	1,92	1,81
Rentabiliteit	3,4%	1,4%	-0,5%	0,5%	0,0%	-0,7%
Weerstandsvermogen	21,8%	18,5%	14,0%	9,6%	9,6%	10,4%

3.5.6 Risicomanagement

Risicomanagement heeft de aandacht binnen de organisatie. In de meerjarenbegroting worden risico's beschreven vanuit het meerjarenperspectief met een korte beschrijving welke maatregelen genomen worden om het risico te managen. Het betreft een beperkte risico-analyse en deze wordt ook opgenomen in de 8/9 maandrapportage.

In december 2017 is Van Ree Accountants gestart met opstellen van de risicoanalyse voor Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus. In de risicoanalyse worden niet alleen risico's gesignaleerd en op merites beoordeeld, maar wordt ook een profiel gekwantificeerd om te dienen als basis voor de berekening van de benodigde reservepositie. De risicoanalyse is in het voorjaar van 2018 gereed.

Aan de hand van de risico-analyse wordt getracht het risicobeheersingsproces te optimaliseren. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Het concreter formuleren van risico's: wat is het risico en wat zijn de gevolgen;
- Vermelden van kans en impact per risico middels de indeling laag/gemiddeld/hoog;
- Een concrete beschrijving hoe de risico's worden gemonitord;
- Regelmatig rapporteren over de opvolging / monitoring van de gedefinieerde risico's;
- De risico-analyse meer dan nu wordt gedaan betrekken in de 8/9 maandsrapportage en de (meerjaren) begroting.

Meerjarenperspectief en mogelijke risico's

Personele risico 's

De belangrijkste kosten worden gevormd door de (vaste) formatie die wordt ingezet. Het grootste financiële risico wordt gevormd door het ontstaan van verschillen tussen de bekostiging en de werkelijke personele lasten. Prijsverschillen ontstaan door stijging van de loonkosten die niet of geheel door de rijksoverheid wordt gecompenseerd.

Daarnaast kan er sprake zijn van (tijdelijke) boventalligheid in de personele bezetting. Door goed en tijdig anticiperen op de krimp worden de risico's tot een minimum beperkt. Eén van de maatregelen die onder anderen wordt genomen is het hanteren van de T=0 systematiek bij de (meerjaren) formatieplanning voor de komende jaren. Dit betekent dat wijzigingen in het aantal leerlingen door de scholen formatief moeten worden opgevangen.

Met de vakbonden is het gesprek gestart om te komen tot een 'generatiepact' voor Primus. Hiermee kan worden gewerkt na formatieve krimp met behoud van een goede leeftijdsopbouw van het personeel.

Materiële financiële risico's

Voor de materiële instandhouding van de scholen ontvangt Ambion een genormeerde vergoeding van het rijk. Diverse landelijke onderzoeken hebben aangetoond dat de werkelijke lasten de genormeerde vergoeding sterk overschrijden. Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Dit leidt echter niet direct - en zeker niet even sterk - tot minder materiële kosten. De toekomstige ICT-investeringen (ICT-plan Ambion) moet leiden tot minder uitgaven aan papieren methoden en verwerkingsmateriaal. Maatregelen die Ambion onder andere heeft genomen zijn het terugdringen van de energielasten en het benutten van inkoopvoordelen door Europese aanbestedingen op het gebied van schoonmaak, ICT en arbo.

Veelal gebruiken scholen lokalen die niet meer door het rijk bekostigd worden. Wanneer het niet mogelijk is om betalende externe medegebruikers c.q. huurders te vinden, dan worden lokalen afgesloten, met navenant lagere energie- en schoonmaakkosten. Ook worden de kosten van 'schoolbestuurlijk onderhoud' dan lager. Deze besparingen compenseren echter onvoldoende de lagere rijksvergoeding. Het blijft dan ook belangrijk om de bestaande huisvesting (scholen) te blijven volgen en te zorgen voor voldoende bezetting van deze accommodaties en voor kostenverminderingen als lokalen leeg staan. Door een

gezamenlijke aanbesteding met meerdere schoolbesturen, worden voordelen op financieel- en uitvoeringsgebied nagestreefd.

Krimp

De impact van hiervoor genoemde risico's wordt vergroot door de doorgaande krimp van het aantal leerlingen. De krimp heeft als gevolg dat er voortdurend gezocht moet worden naar creatieve oplossingen om enerzijds te blijven zorgen voor kwalitatief goed onderwijs en anderzijds om de organisatie financieel gezond te houden. Met de meerjarenbegroting 2018-2021 is rekening gehouden met de geprognosticeerde daling van het aantal leerlingen en de daarmee samenhangend de formatieve krimp.

3.5.7 Treasury-verslag

Het treasury-beleid vindt plaats binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek en binnen de richtlijnen van het treasury-statuuut van Stichting Ambion. In het treasury-statuuut wordt het treasury-beleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasury-functie en de verantwoording aan het bestuur. De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van d.d. 3 juli 2017 het nieuwe treasury-statuuut goedgekeurd dat voldoet aan de nieuwe 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Voor het gehele boekjaar is conform voorgaande beleid gewerkt.

Om goed uitvoering te geven aan treasury is het van belang dat de financiële logistiek goed is geregeld. Er is één centrale rekening voor het uitvoeren van het betalingsverkeer en alle betalingsverkeer is geconcentreerd bij één bankinstelling. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats met de bankrelatie van de stichting. De financiële baten en lasten over 2017 bedragen € 11.691 (2016 € 18.942) en hebben grotendeels betrekking op overtollige middelen die belegd zijn op diverse vermogensspaarrekeningen.

Hoewel het beleggen in de vorm van derivaten binnen de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' niet is uitgesloten, wordt van deze mogelijkheid door Ambion op generlei wijze gebruik gemaakt. Dit geldt zowel voor de publieke en overige middelen, als ook voor eventuele private middelen.

3.5.8 Ontwikkeling van de balanspositie

1	Activa	2017	2018	2019	2020	2021
		€	€	€	€	€
1.2	Materiële vaste activa					
1.2.2	Materiële vaste activa	422.203	559.319	820.862	630.141	474.171
1.3	Financiële vaste activa					
1.3.7	Overige vorderingen	65.850	65.850	65.850	65.850	65.850
	Vlottende activa					
1.5	Vorderingen					
1.5.1	Debiteuren	36.705	15.000	15.000	15.000	15.000
1.5.2	Ministerie van OCenW	271.893	271.991	271.991	271.991	271.991
1.5.6	Overige overheden	4.947	-	-	-	-
1.5.7	Overige vorderingen	50.456	46.179	46.179	46.179	46.179
1.5.8	Overlopende activa	10.434	5.600	5.600	5.600	5.600
		374.435	338.770	338.770	338.770	338.770
1.7	Liquide middelen					
1.7	Liquide middelen	2.946.905	2.834.282	2.506.421	2.654.140	2.783.592
	Totaal activa	3.809.393	3.798.221	3.731.903	3.688.901	3.662.383

1 Activa	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
1.2 Materiële vaste activa					
1.2.2 Materiële vaste activa	1.972.505	3.096.057	3.090.444	2.391.863	1.688.097
1.3 Financiële vaste activa					
1.3.7 Overige vorderingen	153.150	165.850	165.850	165.850	165.850
Vlottende activa					
1.5 Vorderingen					
1.5.1 Debiteuren	255.410	30.000	30.000	30.000	30.000
1.5.2 Ministerie van OCenW	973.189	962.991	962.991	962.991	962.991
1.5.6 Overige overheden	36.740	15.000	15.000	15.000	15.000
1.5.7 Overige vorderingen	106.436	146.179	146.179	146.179	146.179
1.5.8 Overlopende activa	32.620	9.600	9.600	9.600	9.600
	1.404.395	1.163.770	1.163.770	1.163.770	1.163.770
1.7 Liquide middelen					
1.7 Liquide middelen	7.170.880	6.043.666	5.981.183	6.364.645	6.982.342
Totaal activa	10.700.930	10.469.343	10.401.247	10.086.128	10.000.059
2 Passiva	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
2.1 Eigen vermogen					
2.1.1 Algemene reserve	5.262.246	5.422.594	5.488.056	5.617.672	5.666.481
2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	1.509.673	1.390.072	1.278.294	1.196.954	1.170.299
	6.771.919	6.812.666	6.766.350	6.814.626	6.836.780
2.2 Voorzieningen					
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	177.087	180.601	182.661	184.115	186.175
2.3.3 Overige voorzieningen	1.282.040	1.281.076	1.257.236	892.387	782.104
	1.459.127	1.461.677	1.439.897	1.076.502	968.279
2.4 Kortlopende schulden					
2.4.3 Crediteuren	399.544	375.000	375.000	375.000	375.000
2.4.7 Belastingen en premies sociale verz.	663.199	680.000	680.000	680.000	680.000
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	199.578	170.000	170.000	170.000	170.000
2.4.9 Overige kortlopende schulden	327.191	300.000	300.000	300.000	300.000
2.4.10 Overlopende passiva	880.372	670.000	670.000	670.000	670.000
	2.469.884	2.195.000	2.195.000	2.195.000	2.195.000
Totaal passiva	10.700.930	10.469.343	10.401.247	10.086.128	10.000.059

Toelichting op de balans

De ontwikkeling van de balanspositie is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2018-2021 en heeft de balans per 31 december 2017 als uitgangspunt. Hoewel het gaat om prognosecijfers kan het volgende worden gesteld:

- De materiële activa neemt in het jaar 2018 toeneemt 2019 toe en voor de jaren 2020 en 2021 neemt het verder af. Voor de jaren 2018 en 2019 vindt de uitrol plaats van het ICT plan Ambion. De jaren daarna vallen de investeringen lager uit dan de afschrijvingen. Dit is gebaseerd op de huidige investeringen en vervangingsinvesteringen. Het is goed mogelijk dat er op basis van nieuwe inzichten of urgenties extra geïnvesteerd gaat worden in meubilair, onderwijsleerpakketten en ICT.

- De vlottende activa schommelt de komende jaren, maar op een redelijk stabiel niveau. De schommelingen worden met name veroorzaakt door de vervangingsinvesteringen die in de jaren staan gepland en de mutaties in de voorzieningen. Zie ook het kasstroomoverzicht 2017-2021.
- Het Eigen Vermogen blijft de komende jaren op een redelijk stabiel niveau. Het is goed mogelijk dat op basis van de uitkomsten van de risico-analyse in het voorjaar 2018 nieuwe inzichten ontstaan.
- De voorzieningen schommelen de komende jaren en neemt jaarlijks af. De daling wordt met name veroorzaakt door het uit te voeren onderhoud aan de schoolgebouwen. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld.

3.5.9 Kasstroomoverzicht 2017-2021

	2017		2018		2019		2020		2021	
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten										
Saldo baten en lasten		757.261		40.747		46.316-		48.276		22.154
<i>Aanpassing voor:</i>										
Afschrijvingen	489.982		770.353		881.938		837.911		814.766	
Mutaties voorzieningen	108.974		2.550		21.780-		363.395-		108.223-	
		598.956		772.903		860.158		474.516		706.543
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>										
Vorderingen	165.617		311.137		-		-		-	
Schulden	105.254-		345.396-		-		-		-	
		60.363		34.259-		-		-		-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties										
Ontvangen interest	11.691		-		-		-		-	
Betaalde interest	-		-		-		-		-	
		11.691		-		-		-		-
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.428.271		779.391		813.842		522.792		728.697	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten										
Investerings materiële vaste activa	475.589-		1.893.905-		876.325-		139.330-		111.000-	
Overige investeringen in financiële activa	52.950-		12.700-		-		-		-	
Opbrengst verkoop activa	270		-		-		-		-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	528.269-		1.906.605-		876.325-		139.330-		111.000-	
Mutatie liquide middelen	900.002		1.127.214-		62.483-		383.462		617.697	
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:										
	2017	2018	2019	2020	2021					
	€	€	€							
Stand per 1 januari	6.270.878	7.170.880	6.043.666	5.981.183	6.364.645					
Mutatie boekjaar	900.002	1.127.214-	62.483-	383.462	617.697					
Stand per 31 december	7.170.880	6.043.666	5.981.183	6.364.645	6.982.342					

Toelichting kasstroomoverzicht 2017-2021

De positieve kasstroom over 2017 is hoger dan het behaalde resultaat. De afschrijvingen, de toename van de voorzieningen en de veranderingen in de vlottende activa hebben gezorgd voor een positieve cash flow. Daarnaast hebben de investeringen in het jaar 2017 gezorgd voor een uitstroom van middelen. Per saldo hebben de afschrijvingen en de investeringen een lage kasstroom veroorzaakt. Een fors hogere investering in een jaar leidt meestal ook tot hogere afschrijvingslasten in het volgende jaar.

Voor het jaar 2018 wordt een negatieve kasstroom verwacht. In het jaar 2018 vindt de uitrol plaats van het ICT-plan Ambion. De negatieve kasstroom wordt met name veroorzaakt door de investeringen op het gebied van hardware. Voor de jaren 2019 t/m 2021 is een positieve kasstroom te verwachten. De positieve cash flow wordt per saldo veroorzaakt door de hoge afschrijvingen in relatie tot de gewenste investeringen. Daarnaast vindt er een uitstroom van middelen plaats, omdat er een beroep wordt gedaan op de in het verleden gevormde voorzieningen.

3.5.10 Ontwikkeling van de meerjarenbegroting

In het najaar van 2017 is een meerjarenbegroting opgesteld voor de periode 2018-2021. Hieronder een verkorte versie van de meerjarenbegroting (realisatie 2017 en meerjarenbegroting 2018-2021).

Baten-Lasten	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
Baten					
3.1 Rijksbijdragen OCenW	22.324.030	21.780.222	21.145.502	20.398.196	19.899.152
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	186.158	142.592	137.401	137.334	137.199
3.5 Overige baten	625.793	193.038	122.337	116.710	115.653
Totaal baten	23.135.981	22.115.852	21.405.240	20.652.240	20.152.004
Lasten					
4.1 Personeelslasten	18.187.881	18.166.187	17.562.577	16.790.417	16.375.696
4.2 Afschrijvingen	489.982	770.353	881.938	837.911	814.766
4.3 Huisvestingslasten	1.898.928	1.489.114	1.471.908	1.431.455	1.426.392
4.4 Overige lasten	1.801.929	1.649.452	1.535.133	1.544.181	1.512.996
Totaal lasten	22.378.720	22.075.106	21.451.556	20.603.965	20.129.850
Saldo baten en lasten	757.261	40.746	-46.316	48.276	22.154
5. Saldo financiële baten en lasten	11.691	-	-	-	-
Nettoresultaat	768.952	40.746	-46.316	48.276	22.154

Toelichting op de meerjarenbegroting

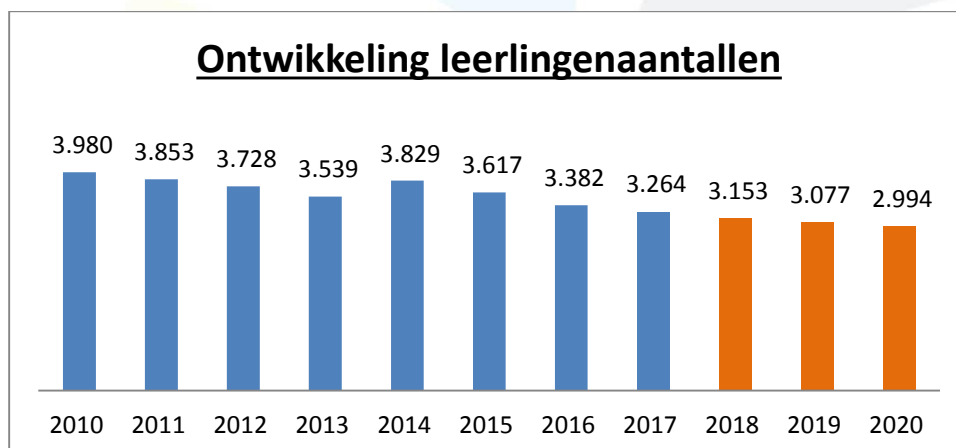
- ❖ De baten zijn gebaseerd op geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal leerlingen en de meest recente gegevens gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 19 oktober 2017;
- ❖ Er is in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden met de middelen inzake werkdrukvermindering. Met de opmaak van de begroting was nog niet bekend hoe de middelen moeten worden ingezet;
- ❖ In het jaar schooljaar 2017/2018 zijn een viertal ontwikkeltrajecten in gang gezet die zowel de kwaliteit van het onderwijs als effectieve bedrijfsvoering ondersteunen, te weten: Transitie Apple leer- en werkomgeving, handelingsgericht werken, opzetten van een Ambion Academie en beleidsrijke begroting;
- ❖ De komende jaren wordt flink geïnvesteerd in 'devices' en digitale leermiddelen. Hiervoor is een (meerjaren) investeringsplan voorbereid die in het jaar 2017 Europees is

aanbesteed. Flankerend wordt veel aandacht gegeven aan kennisdeling en professionalisering;

- ❖ Vanuit Passend Onderwijs wordt de komende jaren geïnvesteerd in het vergroten van leerkrachtvaardigheden en extra ondersteuning op de scholen;
- ❖ De toekomstige boekjaren vertonen een klein positief resultaat, maar om dat te bereiken zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:
 - Een deel van de leerkrachten met een tijdelijk contract wordt na 1 augustus opnieuw in dienst genomen. Deze formatieve krimp is in lijn met de lagere aantallen leerlingen. Wel wordt, door vertrek of minder werken van oudere leerkrachten te stimuleren, getracht de noodzakelijke verjonging van het personeelsbestand te bevorderen.
 - Sinds 1 januari 2017 is Ambion eigen risicodragers voor vervanging. In de meerjarenbegroting is een (realistisch maar sober) jaarlijks bedrag voor vervanging opgenomen, dat is gebaseerd op het niveau van vervanging van 2017.

3.5.11 Ontwikkeling leerlingaantallen

Hieronder is een verkorte grafiek afgebeeld met daarin de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Deze prognose is vastgesteld op basis van de prognoses van de directeuren. Er wordt vooralsnog een verdere daling van het aantal leerlingen verwacht. Naast de verwachte krimp is ook rekening gehouden met de sluiting van OBS De Lytse Mienskip per 1 augustus 2018.

Noot: Het speciaal basisonderwijs is buiten beschouwing gelaten, omdat het spreidingsgebied verder reikt dan gemeente Heerenveen.

B

Verslag Raad van Toezicht

Raad van Toezicht (RvT)

De Raad van Toezicht van Ambion houdt toezicht op het éénhoofdige College van Bestuur van Onderwijsgroep De Basis en Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis. Zij legt in dit jaarverslag verantwoording af hoe het toezicht heeft plaatsgevonden in 2017.

4.1 Samenstelling

De Raad van Toezicht kende in 2017 zes leden:

De heer L. Greven, voorzitter
De heer A. Zandstra, vice-voorzitter
Mevrouw M. Huisman-Verkeste, lid
Mevrouw G. Majoor-Boot, lid*
De heer H. Spanjer, lid
Mevrouw M. Jansen, lid

* Mevrouw Majoor-Boot is tussentijds afgetreden (1 maart 2017) wegens verhuizing. De RvT heeft besloten haar niet te vervangen en met vijf leden de toezichtfunctie in te vullen.

Alle leden zijn aangetreden in 2016. De zittingsduur is vier jaar met de mogelijkheid om een termijn te verlengen. Om te voorkomen dat vanwege de gelijktijdige start bij de oprichting midden 2020 de continuïteit van het intern toezicht in het geding zou komen is in 2017 een lijst van afvloeiing opgesteld die dat voorkomt. De eerste vacature is voorzien 1 september 2018.

4.2 Taakverdeling

De RvT heeft drie commissies ingesteld die de taak hebben op hun domein het toezicht te verdiepen en de plenaire vergadering inhoudelijk een stevige basis te verschaffen.

Onderwijscommissie:

Mevrouw G. Majoor-Boot (tot 1 maart 2017)
De heer H. Spanjer (vanaf 1 maart 2017)
Mevrouw M. Huisman-Verkeste

Auditcommissie:

De heer H. Spanjer
Mevrouw M. Jansen

Remuneratiecommissie:

De heer L. Greven
De heer A. Zandstra

4.3 Werkwijze

De RvT vergaderde in 2017 zes keer plenair. Twee keer werd met (een delegatie van) de GMR gesproken. De commissies kwamen twee tot vier keer bijeen. De RvT vergadert in aanwezigheid van de bestuurder en wordt secretariaal ondersteund. Ook heeft de RvT een studiedag belegd waarbij twee scholen, OBS De Tjongerschool in Mildam en OBS de Westermarskoalle in Joure, zijn bezocht. Gedurende het jaar zijn op andere momenten (diverse) scholen bezocht en bijeenkomsten bijgewoond.

Tijdens de overleggen met de bestuurder kwam onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- Ziekteverzuimcijfers en - beleid
- De verwerking van klachten
- Onderwijshuisvesting
- Krimp en stabiliteit
- Integrale Kindcentra en samenwerking met Kinderwoud
- Samenwerking met Tjongerwerven
- Het rooster van aftreden
- De overdracht van 't Kampke
- Jaarrapportage De Basis
- Jaarrapportage Primus
- Het Ambion identiteitsbewijs
- Uitslagen van de eindtoets De Basis en Primus/onderwijsresultaten
- Het jaarverslag en de jaarrekening
- Het project Betapunt Noord
- Het treasury statuut
- Het ICT-investeringsplan
- De fusie van de scholen in Jubbega
- De ontwikkeling van de leerlingaantallen
- Strategische koers Ambion (zelfbepaling)
- De werkdruk
- Diverse managementrapportages
- De meerjarenbegroting voor De Basis en Primus

De Raad van Toezicht heeft de jaarrekening 2017, het bestuursverslag en de (meerjaren)begroting en -plan besproken, geamendeerd en goedgekeurd. Daarbij was de naleving van de wettelijke voorschriften een aandachtspunt. Er zijn geen afwijkingen van de code goed bestuur waargenomen of geïnitieerd. Ambion heeft een externe accountant. In 2017 hebben zich op dat vlak geen wijzigingen voorgedaan. Met de bestuurder heeft een evaluatie van het functioneren plaatsgevonden door de remuneratiecommissie. Een verslag daarvan is door de RvT op 9 oktober 2017 vastgesteld.

4.4 Vergoedingsregeling RvT

De RvT heeft 3 oktober 2016 beargumenteerd de vergoeding voor zitting in de RvT vastgesteld op:

€ 8000,- voor de voorzitter van de raad

€ 6000,- voor de leden van de raad

Hierin heeft geen wijziging plaatsgevonden.

C

Jaarrekening 2017

5. JAARREKENING 2017

5.1 Grondslagen

Activiteiten van het bevoegd gezag

De activiteiten van Stichting Ambion bestaan voornamelijk uit:

- het verlenen van onderwijs

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ660), die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

5.1.1 Materiële vaste activa

De investeringen in meubilair, ICT en onderwijsleerpakket zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de afschrijvingen. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 1.000 gehanteerd met uitzondering van onderwijsleerpakket. Hierbij geldt een ondergrens van € 500. Op de materiële vaste activa wordt afgeschreven in gelijke percentages van de aanschafwaarde met als restwaarde nul. De eerste afschrijving vindt plaats in de maand volgend na de maand van aanschaf. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De indeling in activagroepen en afschrijvingstermijnen is als volgt:

Meubilair

- ❖ Afschrijvingstermijn meubilair = 20 jaar
- ❖ Afschrijvingstermijn inrichting speellokaal = 15 jaar

ICT

- ❖ Afschrijvingstermijn computerapparatuur, digiborden, beamer en netwerkinstallatie = 5 jaar
- ❖ Afschrijvingstermijn Ipads = 4 jaar
- ❖ Afschrijvingstermijn mobiele telefoons, tablets / laptops = 3 jaar

Leermethoden

- ❖ Afschrijvingstermijn onderwijs leermethoden = 9 jaar

Overige materiële activa

- ❖ Zonnepanelen = 10 jaar
- ❖ Brandmeld- alarminstallatie = 10 jaar

Indien van toepassing zijn de materiële vaste activa verminderd met afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling.

5.1.2 Financiële vaste activa

De verstrekte waarborgsommen aan leveranciers worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor waarborgsommen die niet binnen een jaar opeisbaar zijn worden deze gerubriceerd op de financiële vaste activa.

Vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Overlopende activa

De waardering van de overlopende activa geschiedt tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. Conform jaarverslaggevingsvoorschriften van OCW is het exploitatieresultaat over 2017 in de reserves per 31 december 2017 verwerkt. De in de jaarrekening gepresenteerde balans is derhalve na resultaatverdeling. Reserves worden gevormd conform door het bestuur genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan de reserves geschieden conform daartoe strekkende bestuursbesluiten.

Algemene reserve

De algemene reserve is het weerstandsvermogen om de continuïteit van de scholen te kunnen waarborgen. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijk gemaakte lasten (in het geval van een tekort wordt dit ten laste van de algemene reserve gebracht)

Bestemmingsreserves publiek

Zelfbeheer

De scholen kennen een financieel zelfbeheer op basis van de aan hen toegekende budgetten. Voor het opvangen van schommelingen in het school gebonden exploitatieresultaat wordt aan het eind van het jaar gedoteerd aan cq. onttrokken uit de reserve zelfbeheer.

ICT

De reserve ICT wordt aangewend om de exploitatieresultaten van bovenschools ICT inzichtelijk te houden door middel van resultaatbestemming.

Meerjarenonderhoud gebouwen

De reserve meerjarenonderhoud gebouwen is opgebouwd voor een aantal reserveringen die in de nabije toekomst worden ingezet. De reserve is in 2017 nihil.

Prestatiebox

De reserve prestatiebox is opgebouwd voor een aantal reserveringen die in de nabije toekomst worden ingezet.

Herfstakkoordmiddelen

In het verleden heeft Ambion middelen ontvangen in het kader van herfstakkoord. De reserve dient ter dekking van de destijds gemaakte investeringen.

Bruidsschat De Boarne / Obs Akkrum

De reserve dient ter dekking van diverse investeringen op basis van de fusie-effectrapportage.

Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU)

De reserve Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU) is ontstaan uit de samenwerking tussen de schoolbesturen De Basis en Primus inzake zorgleerlingen. De reserve wordt aangewend om de exploitatieresultaten van de BOU inzichtelijk te houden door middel van resultaatbestemming.

E-lab CLC

In 2015 is een convenant ondertekend, waarbij de deelnemende partijen een duurzame samenwerking aangaan van tenminste drie jaar met als doel het realiseren van en operationeel houden van een Community Learning Centre (CLC) in de regio, waar de partijen werkzaam zijn. De reserve is opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten in een boekjaar en waaruit onttrokken wordt bij tekorten. De reserve is in 2017 nihil.

Personeel

De reserve is opgebouwd uit overschotten van scholen inzake de personeelskostenbegroting. Scholen kiezen ervoor om de overschotten te reserveren en in te zetten voor het volgende boekjaar. Tevens is de reserve gevormd om extra middelen te investeren in mobiliteit bevorderende maatregelen.

Tijdelijke huisvesting De Akkers

De reserve dient voor dekking van de gevolgen van de tijdelijke onderbrenging van Route 0513 in het voormalig schoolgebouw EKC De Atlas. De reserve is opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten in een boekjaar en waaruit onttrokken wordt bij tekorten. De reserve is in 2017 nihil.

Stimuleringsbudget ICT

Een aantal scholen hebben een stimuleringsbudget ICT ontvangen voor de gewenste investeringen ter ondersteuning van de onderwijsdoeleinden. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in enig boekjaar zijn gedaan. De reserve is in 2017 nihil.

OBS Route 0513

De reserve is opgebouwd voor een aantal reserveringen die in de nabije toekomst worden ingezet.

Fusie OBS De Feart

De reserve is opgebouwd ter dekking van de gedane investeringen inzake fusie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Gratificatie ambtsjubileum

De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van het aantal fte op 31 december in vaste dienst maal een gemiddeld bedrag van € 800 per fte.

Duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van de gemaakte afspraken met medewerkers van 57 jaar en ouder die uren sparen om vervolgens later de gespaarde uren op te kunnen nemen.

Onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd voor het binnen- en buitenonderhoud op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). De hoogte van de dotatie wordt bepaald op basis van het totale onderhoud over 20 jaar minus de stand van de voorziening op 31 december van vorig boekjaar. De jaarlijkse dotatie is vervolgens het gemiddelde over 20 jaar minus 10% inkoopvoordeel als gevolg van de aanbestedingen. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Multifunctionele Accommodatie (MFA)

De voorziening MFA is gevormd voor de doorbetaling van de rijksvergoeding.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- ❖ De opbrengsten worden verantwoord naar rato van de geleverde prestaties. De opbrengsten worden in Nederland behaald.
- ❖ Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.
- ❖ Indien giften worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, zijn deze gewaardeerd tegen de reële waarde.
- ❖ Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zicht heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en als het bestuur de condities voor ontvangst kan aantonen.
- ❖ Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus zijn aangesloten bij de Stichting Pensioenfonds ABP. De pensioengevende salarisgrondslag is gebaseerd op middelloon. Sinds 2008 is het pensioen niet aangepast aan de gemiddelde loonstijging. In toekomstige tijden wordt de achterstand wellicht ingehaald. Pensioenfonds ABP is verplicht om een minimale dekkingsgraad van 104,2% te hebben. De dekkingsgraad van ABP op 31 december 2017 was 104,4%. De pensioenen van de deelnemers zijn in 2017 niet geïndexeerd.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds betaald door Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Onderwijsgroep Primus hebben de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering.

5.1.3 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

5.2 Balans

1 Activa		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Vaste Activa					
1.2 Materiële vaste activa					
1.2.2	Inventaris en apparatuur	1.403.385		1.384.444	
1.2.4	Andere vaste bedrijfsmiddelen	569.120		602.725	
			1.972.505		1.987.169
1.3 Financiële vaste activa					
1.3.7	Overige vorderingen		153.150		100.200
Vlottende activa					
1.5 Vorderingen					
1.5.1	Debiteuren	255.410		160.433	
1.5.2	Ministerie OCW	973.189		959.386	
1.5.6	Overige overheden	36.740		49.978	
1.5.7	Overige vorderingen	106.436		338.867	
1.5.8	Overlopende activa	32.620		52.473	
			1.404.395		1.561.137
1.7 Liquide middelen					
1.7.1	Kasmiddelen	-		97	
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	7.170.880		6.281.758	
			7.170.880		6.270.877
Totaal activa			10.700.930		9.919.383

2 Passiva		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.1 Eigen vermogen					
2.1.1	Algemene reserve	5.262.246		4.505.196	
2.1.3	Bestemmingsreserves	1.509.673		1.497.771	
			6.771.919		6.002.967
2.2 Voorzieningen					
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	177.087		180.050	
2.3.3	Overige voorzieningen	1.282.040		1.170.103	
			1.459.127		1.350.153
2.4 Kortlopende schulden					
2.4.3	Crediteuren	399.544		474.747	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	663.199		706.564	
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	199.578		170.544	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	327.191		255.486	
2.4.10	Overlopende passiva	880.372		958.922	
			2.469.884		2.566.263
Totaal passiva			10.700.930		9.919.383

5.3 Staat van baten en lasten

Hieronder een uiteenzetting van de staat van baten en lasten voor het boekjaar 2017.

Baten		Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
		€	€	€
3.1	Rijksbijdragen OCenW	22.065.372	20.934.362	21.703.453
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	186.158	120.931	260.777
3.5	Overige baten	625.793	254.570	857.339
	Totaal baten	22.877.323	21.309.863	22.821.569
Lasten				
4.1	Personeelslasten	17.929.223	17.546.694	18.067.169
4.2	Afschrijvingen	489.982	477.309	694.078
4.3	Huisvestingslasten	1.898.928	1.496.626	1.809.711
4.4	Overige lasten	1.801.929	1.773.792	1.945.069
	Totaal lasten	22.120.062	21.294.421	22.516.027
Saldo baten en lasten		757.261	15.442	305.542
5.	Financiële baten en lasten	11.691	-	18.942
Resultaat		768.952	15.442	324.484
6.	Belastingen	-	-	-
7.	Resultaat deelnemingen	-	-	-
Resultaat na belastingen		768.952	15.442	324.484
8.	Resultaat aandeel van derden	-	-	-
Nettoresultaat		768.952	15.442	324.484
9.	Buitengewoon resultaat	-	-	-
Totaal resultaat		768.952	15.442	324.484

5.4 Kasstroomoverzicht

Hieronder mutatie liquide middelen 2017.

	2017		2016
	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		757.261	305.542
<i>Aanpassing voor:</i>			
Afschrijvingen	489.982		694.078
Mutaties voorzieningen	108.974		48.013-
Overige mutaties ijm ontvechting De Nijewei	-		5.888-
		598.956	640.177
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>			
Vorderingen	156.742		169.205-
Schulden	96.379-		220.601-
		60.363	389.806-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
Ontvangen interest	11.691		18.955
Betaalde interest	-		13-
		11.691	18.942
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.428.271		574.855
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa		475.588-	170.383-
Overige investeringen in financiële vaste activa		52.950-	43.350-
Opbrengst verkoop activa		270	5.959
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	528.268-		207.774-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen		-	-
Aflossing langlopende schulden		-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-		-
Mutatie liquide middelen	900.003		367.081
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:			
		2017	2016
		€	€
Stand per 1 januari		6.270.877	5.903.796
Mutatie boekjaar		900.003	367.081
Stand per 31 december		7.170.880	6.270.877

5.5 Materiële vaste activa

Hieronder uitsplitsing van de materiële vaste activa 2017.

1.2	Materiële vaste activa	Aanschafprijs 1-1-2017	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2017	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings	Afschrijvingen	Overige mutaties	Aanschafprijs 31-12-2017	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017
		€	€	€	€	€		€	€	€
1.2.2	Inventaris en apparatuur	4.345.278	2.960.834	1.384.444	386.744	367.533	270	4.719.597	3.316.212	1.403.385
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.526.557	1.923.832	602.725	88.845	122.450	-	2.615.402	2.046.282	569.120
	Totaal	6.871.835	4.884.666	1.987.169	475.589	489.983	270	7.334.999	5.362.494	1.972.505
	Uitsplitsing:									
1.2.2	Inventaris en apparatuur									
	Meubilair	2.286.274	1.410.404	875.870	130.821	72.042	-	2.417.095	1.482.446	934.649
	ICT	2.046.849	1.538.275	508.574	255.923	295.491	270	2.302.502	1.833.766	468.736
	Inventaris en apparatuur	12.155	12.155	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal	4.345.278	2.960.834	1.384.444	386.744	367.533	270	4.719.597	3.316.212	1.403.385
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen									
	Onderwijsleermethoden	2.312.382	1.869.194	443.188	70.203	97.006	-	2.382.585	1.966.200	416.385
	Overige materiële activa	214.175	54.638	159.537	18.642	25.444	-	232.817	80.082	152.735
	Totaal	2.526.557	1.923.832	602.725	88.845	122.450	-	2.615.402	2.046.282	569.120

5.6 Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa					31-12-2017	31-12-2016
					€	€
1.3.7	Overige vorderingen				153.150	100.200
	Totaal overige vorderingen				153.150	100.200

5.7 Vorderingen en liquide middelen

1.5 Vorderingen					31-12-2017	31-12-2016
					€	€
1.5.1	Debiteuren				255.410	160.433
1.5.2	Ministerie OCW				973.189	959.386
1.5.6	Overige overheden				36.740	49.978
1.5.7	Overige vorderingen					
	• Personeel			-		-
	• Overige			106.436		338.867
	Totaal overige vorderingen				106.436	338.867
1.5.8	Overlopende activa					
	• Vooruitbetaalde kosten			23.115		31.294
	• Overige overlopende activa			9.505		21.179
	Totaal overlopende activa				32.620	52.473
	Totaal vorderingen				1.404.395	1.561.137

1.7 Liquide middelen					31-12-2017	31-12-2016
					€	€
1.7.1	Kasmiddelen				-	97
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen				7.170.880	6.281.758
	Totaal liquide middelen				7.170.880	6.281.855

5.8 Eigen vermogen

2.1	Eigen vermogen	Stand per 1-1-2017	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
		€	€	€	€
2.1.1	Algemene reserve	4.505.196	757.050	-	5.262.246
2.1.2	Bestemmingsreserves publiek				
	• Zelfbeheer	325.934	561	-	326.495
	• ICT	81.039	1.865	-	82.904
	• Meerjarenonderhoud gebouwen	160.000	-160.000	-	-
	• Prestatiebox	57.937	-20.298	-	37.639
	• Herstakkoordmiddelen	16.893	-5.999	-	10.894
	• Bruidsschat De Boarne / Obs Akkrum	86.917	-14.680	-	72.237
	• Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU)	286.668	149.298	-	435.966
	• E-lab CLC	13.258	-4.755	-	8.503
	• Personeel	218.425	107.045	-	325.470
	• Tijdelijke huisvesting De Akkers	66.127	-66.127	-	-
	• Stimuleringsbudget ICT	10.049	-10.049	-	-
	• Route 0513	174.524	27.275	-	201.799
	• Fusie De Feart	-	7.766	-	7.766
	Totaal bestemmingsreserves	1.497.771	11.902	-	1.509.673
	Totaal eigen vermogen	6.002.967	768.952	-	6.771.919

5.9 Voorzieningen

2.3	Voorzieningen	Saldo	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo
		€	€	€	€	€
	<u>Personeelsvoorz.</u>					
	• Gratificatie ambtsjub	178.595	-	-	-6.478	172.117
	• Duurzame inzetbaarheid	1.455	3.515			4.970
	<u>Overige voorzieningen</u>					
	• Onderhoud	1.113.679	311.114	-188.034	-11.143	1.225.616
	• MFA	56.424	-	-	-	56.424
	Totaal voorzieningen	1.350.153	314.629	-188.034	-17.621	1.459.127

<u>Voorzieningen</u>		Onderverdeling saldo per 31-12-2017	
		< 1 jaar	> 1 jaar
		€	€
2.3.1	<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
	• Gratificatie ambtsjub.		172.117
	• Duurzame inzetbaarheid		4.970
2.3.3	<u>Overige voorzieningen</u>		
	• Onderhoud	386.961	838.655
	• MFA	33.516	22.908
	Totaal voorzieningen	420.477	1.038.650

5.10 Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.4.3	Crediteuren		399.544		474.747
	Loonheffing	622.866		617.068	
	Premies sociale verzekering	40.333		89.496	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		663.199		706.564
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen		199.578		170.544
	Werk door derden			56.239	
	Overige	327.191		199.247	
2.4.9	Overige kortlopende schulden		327.191		255.486
	Vakantiegeld	564.060		553.689	
	Accountants- en administratiekosten	19.965		19.965	
	Overige	296.347		385.268	
2.4.10	Overlopende passiva		880.372		958.922
	Totaal kortlopende schulden		2.469.884		2.566.263

5.11 Niet uit balans blijvende verplichtingen

Contractuele verplichtingen (Looptijd 1 < 5 jaar)				
Naam	Omschrijving	Looptijd	Bedrag (per jaar)	
			€	
Effectief Groep B.V.	Schoonmaakcontract	1 september 2019	357.000	
Fortron B.V.	Glasbewassing	1 september 2019	18.400	
Ricoh	Kopieercontract	10 september 2020	4.500	
Eneco	Levering gas	31 december 2018	57.000	
Engie	Levering electra	31 december 2018	34.000	
Skool BV	ICT Beheer	1 januari 2019	62.400	
Arbo Unie	Arbo-contract arbeidsdeskundige	1 september 2020	23.400	
Econocom	Leasecontract Ipads Het Vogelnest	1 november 2019	15.600	
Econocom	Leasecontract Ipads Route0513	1 augustus 2019	15.000	
Econocom	Leasecontract Ipads De Boarne	1 september 2021	7.200	
Confina	Financieel pakket I-muis	1 januari 2020	25.500	
Merces	HRM/PSA pakket	1 januari 2020	54.200	
Van Ree Accountants	Interim- en jaarrekeningcontrole	1 mei 2020	27.900	
			Totaal	702.100
Contractuele verplichtingen (Looptijd > 5 jaar)				
Naam	Omschrijving	Looptijd	Bedrag (per jaar)	
			€	
Gemeente Heerenveen	Exploitatie MFC De Barte	31 mei 2018	31.000	
Gemeente Heerenveen	Exploitatie Us Kubus	31 augustus 2018	22.000	
Gemeente De Fryske Marren	Brede School Joure Zuid	1 augustus 2039	60.300	
Stichting De Kompenije	Exploitatie MFG De Kompenije	30 juni 2030	49.000	
Woonfriesland	Exploitatie MFC De Spil	31 mei 2029	86.000	
Woonfriesland	Exploitatie MFC Skoatterhûs	1 januari 2052	18.000	
Woonfriesland	Servicekantoor	31 oktober 2024	28.000	
Ricoh	Kopieercontract	25 mei 2022	13.300	
Ricoh	Kopieercontract	11 december 2022	18.500	
			Totaal	326.100

5.12 Verantwoording doelsubsidies

Omschrijving subsidieproject	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	Geheel uitgevoerd	Nog niet geheel uitgevoerd
Lerarenontwikkelfonds	LOF15-0254	6-4-2016	4.475	4.475		X
Lerarenbeurs	2017/2/540957	20-9-2017	5.631	5.631		X
Lerarenbeurs	2017/2/540957	20-9-2017	4.837	4.837		X
Lerarenbeurs	2017/2/540957	20-9-2017	17.984	17.984		X
Toekomst vast internet po en vo	TVI17.001	18-12-2017	5.023	5.023		X
Lerarenbeurs	2016/2/247437	20-9-2016	11.488	11.488	X	
Lerarenbeurs	2016/2/355381	22-11-2016	9.536	9.536	X	
Lerarenbeurs	2017/2/541390	20-9-2017	21.578	21.578		X
Teambeurs primair onderwijs	TEAM17043	13-10-2017	96.908	48.454		X
		Totaal	177.460	129.006		

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving subsidieproject	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€
		Totaal	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving subsidieproject	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Saldo 1-1-2015	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in het verslagjaar	Totale kosten	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€	€	€
		Totaal	-	-	-	-	-	-

5.13 Baten en lasten

BATEN				2017	2016	BATEN				2017	2016
				€	€					€	€
3.1	Rijksbijdragen					3.5	Overige baten				
3.1.1	Rijksbijdragen OCW			20.792.991	20.481.633	3.5.1	Verhuur onroerende zaken			26.389	34.841
3.1.2	Overige subsidies OCW			53.388	-	3.5.2	Detachering personeel			256.413	215.514
3.1.3	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV			1.218.993	1.221.820	3.5.5	Ouderbijdragen			12.235	7.406
	Totaal Rijksbijdragen OCenW			22.065.372	21.703.453	3.5.6	Overige			330.756	599.578
							Totaal Overige baten			625.793	857.339
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies					5.	Financiële baten en lasten				
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies			137.759	234.820	5.1	Rentebaten			11.691	18.942
3.2.2	Overige overheidsbijdragen			48.399	25.957		Totaal Financiële baten en lasten			11.691	18.942
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies			186.158	260.777						

5.14 Verbonden partijen en bezoldiging bestuurders en toezichthouders

Verbonden partijen								
Naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	EV 31-12-2017	Resultaat jaar 2017	Art 2 403 BW	Deelname	Consolidatie
SWV PO Friesland	Stichting	Leeuwarden	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee
VVE MFC Akkrum	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee
VVE Facet	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee
VVE MFC De Akkers	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee

Bedragen x € 1		W.J.T. Renkema
Functies		Voorzitter
		College van Bestuur
Duur dienstverband in 2017		1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0
Gewezen topfunctionaris		Nee
(Fictieve) dienstbetrekking		Ja
Individueel WNT-maximum 2017		141.000
Klasse D en aantal complexiteitspunten 9		
Bezoldiging		
Beloning		109.428
Belastbare onkostenvergoeding		-
Beloningen betaalbaar op termijn		16.691
<i>Subtotaal</i>		126.119
- / - Onverschuldigd betaald bedrag		-
Totaal bezoldiging		126.119
Gegevens 2016		
Duur dienstverband in 2016		15/3 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)		1,0
Bezoldiging 2016		
Beloning		79.442
Belastbare onkostenvergoeding		-
Beloningen betaalbaar op termijn		11.099
Totaal bezoldiging 2016		90.541
Individueel WNT-maximum 2016		140.000

Toelichting

In de WNT verantwoording van de leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen is uitgegaan van de volledige bezoldiging. Op 9 juni 2016 is statutair de holding Ambion opgericht. Aan de hand daarvan worden de kosten van de leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen op basis van de verdeelsleutel 68%-32% verdeeld over de dochters Stichting Openbaar Primair Onderwijs en Stichting Onderwijsgroep Primus.

5.15 WNT verantwoording: Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1		L. Greven	A. Zandstra	M. Huisman	H. Spanjer	M.A. Jansen	G. Majoor
Functies		Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 1/6
Individueel WNT-maximum		21.150	14.100	14.100	14.100	14.100	5.875
Bezoldiging							
Beloning		8.000	6.000	6.000	6.000	6.000	1.500
Belastbare onkostenvergoeding		-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn		-	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>		8.000	6.000	6.000	6.000	6.000	1.500
- / - Onverschuldigd betaald bedrag			-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging		8.000	6.000	6.000	6.000	6.000	1.500
Gegevens 2016							
Duur dienstverband in 2016		9/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	9/6 - 31/12	9/6 - 31/12	9/6 - 31/12
Bezoldiging 2016							
Beloning		4.000	6.500	5.250	3.000	3.000	3.000
Belastbare onkostenvergoeding		-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn		-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016		4.000	6.500	5.250	3.000	3.000	3.000
Individueel WNT-maximum 2016		11.795	14.000	14.000	7.863	7.863	7.863